

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-1336.

Canada Post Registration nr. 509 Sales Product Agreement nr. 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaitė-Jonaitienė,
Č. Senkevičius, G. Gaiztūnienė. Metinė prenumerata – \$40, pusmetinė – \$20,
rėmėjo – \$50, garbės – \$60 (Amerikoje – JAV dol.) oro paštu – \$115. Paveiniai
nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalavimai krepšius į "TŽ" administraciją.
Skelbimui ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį
redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostata. Bendra-
darbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550)
is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in
December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.,
2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672.
U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Membership fee: regular
\$40.00, supporter \$50.00, honorary \$60.00 per year. PERIODICALS
Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to:
"Tėviškės žiburiai", P.O. Box 21195 Lewiston, NY 14092. CANADA
POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario
L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

1996 m. rugpjūčio pradžioje per Lietuvą ėjo "Baroko kelias", neaplenkęs ir mažo Palūšės miestelio – jo liaudiško barokinio XVIII-XIX š. šventovės ansamblio (jo vaizdas yra patekęs į vieno lito banknotą)

RELIGINIAME GYVENIME

Palaimintojo arkivyskupo Jur-
gio Matulaičio atleidai Marijampolėje baigėsi liepos 14 d. Iškilmingas Mišias koncelebravo kardinolas V. Sladkevičius, arkivyskupas S. Tamkevičius, vysk. J. Žemaitis, MIC, Elko vysk. W. Ziemba, Drohičino vysk. A. P. Dydycz, OFM, vysk. J. Tunaitis, mons. dr. V. Bartuška, kiti kunigai. Prieš Mišias kalbėdamas kardinolas pastebėjo, kad po nepriklausomybės atstatymo augęs džiaugsmas pradėjęs išblėsti, esą pradėjome mažėti skaičiumi ir pamaldumu, tau-ta pavargusi nuo renginių bei minėjimų gausos. Priminė apaštalo Pauliaus žodžius – "nenuvarkite darydami gera".

Marijonų vienuolijos general-vikaras kun. V. Aliulis, MIC, pamokslė priminė pal. arkivyskupo J. Matulaičio veiklą. Palaimintasis skelbė, kad tik geresnė žmonės sukurs geresnę ateitį. Užtat jis steigė vienuolijas bei pasauliečių draugijas. Palaimintojo veiklos sritys bei būdai tinka ir šioms dienoms.

Santuosos sakramentui pasirengti kursų projektas svarstytas rugpjūčio 8 d. Kauno arkivyskupijos kurijoje įvykusiame Vyskupų konferencijos posėdyje, kuriame dalyvavo kard. V. Sladkevičius, nuncijus J. M. Garcia, arkivyskupas A. J. Bačkis, arkivyskupas S. Tamkevičius, visi Lietuvos vyskupai ir gen. sekr. kun. G. Grušas. Rengiamo apklausos, kuri bus išsiuntinėta vyskupijoms laukiant pasisakymų. Nutarta taipgi sudaryti komisiją, į kurią būtų pakviesti šeimos centrų atstovai.

Vilkiškio vyskupo Juozo Žemaičio, MIC, kvietimu liepos 17-21 d.d. Lietuvoje lankėsi Zalc-burgo arkivyskupas dr. G. Eder'is, lydimas misijonieriaus J. Foerg'o ir sekr. dr. O. Stefan'o. Zalcburgo arkivyskupija remia Lietuvos tikybos mokytojų ugdymo programas. Svečiai applanė remiamas institucijas, domėjosi jų veikla. Svečias arkivyskupas Mišias aukėjo ir pamokslą pasakė Marijampolės Šv. Ark. Mykolo prokatedroje. Prisimintina, kad kun. J. Foerg'o iniciatyva 1988-90 m. Austrijos tikintieji surinko apie 3 milijonus šilingų Naujajam Testamentui ir knygai "Tikėjimas ir gyvenimas" spausdinti.

Tarptautinėje katechetų sesijoje Venasque, Prancūzijoje, liepos 4-8 d.d. dalyvavo 40 tikybos mokytojų iš Lietuvos. Iš viso suvažioavo apie 400 tikybos dėstytojų, dirbančių pagal Noelle's le Duc metodą. Pranešimus skaitė kunigai, praktikos uždaviniais vadovavo instituto seserys. Paminėta 1500 metų Prancūzijos krikšto sukaktis. Šia proga kiekvienos tautos atstovai supažindino su sa-

vo kraštų krikšto istoriją. Lietuvos delegacija, grįždama namo, aplankė Paryžių ir kitas vietas, meldėsi prie šventųjų relikvijų.

Šv. Mykolo Arkangelo (Igu-los) šventovė Kaune, arkivyskupo S. Tamkevičiaus potvarkiu, palie-kama rektorato teisėmis pirmumą teikiant Lietuvos kariuomenei, kurios sielovada rūpinsis Kauno kapelionas drauge su vyriausiu kariuomenės kapelionu. Leidžiama šventovę naudoti visiems tikintiesiems, taipgi policijos, šau-lių daliniais, buvusiu Lietuvos partizanų, politinių kalinių, trem-tinių, Kauno aukštųjų mokyklų studentų sielovadai; reikalui esant šventovėje bus leidžiama švęsti Rytų apeigų liturgiją.

Kadaise ši šventovė buvo nu-pirktą iš ortodoksų ir naudota Lietuvos kariuomenei, sovietme-čio paversta parapajine. Aukščiau paminėtų arkivyskupo potvarkiu grąžinta jos teisinė būklė.

Dr. ALBERTAS ŠIMĖNAS, Lietuvos krikščionių demokratų partijos tarybos narys, kalba Čikagos "Seklyčioje" 1996 m. rugpjūčio 28 d.

Nuotr. Ed. Šulaičio

SPAUDOS BALSAI

Kieti žodžiai lietuviams

Rygoje anglų kalba leidžia-mas savaitraštis "The Baltic Times" š. m. rugpjūčio 1-7 d. laidoje išspausdino vedamąjį ir buvusio britų karinio atstovo Vilniuje David Holliday straips-nį, kuriuose labai nepalankiai pa-sisakoma apie Lietuvos ekono-miką. Vedamajame rašoma:

"Jeigu kas nors bent kiek abejojo, kad sovietinė korupcija verslo srityje pasibaigė su Bal-tijos kraštų nepriklausomybe, tai paskutiniųjų metų įvykių rai-da Lietuvoje turėtų įtikinti, kad taip nėra. Vilnius aiškiai atsilie-ka kovoje su šiuo blogu sovietų palikimu, pasižymi sandėrio su-darinėjimu savųjų tarpe ir nau-jos nomenklatūros savitarpio pagyromis. (...) Politikos ir eko-nomikos gyvenime senoji sovie-tų gvardija liko nepalėsta, ko-munistų partijoje anksčiau vyra-vę lietuviai ir dabar užima svar-biausias pozicijas viešame gyve-nime bei trukdo daryti pakei-timus. (...)

Ankstyvą pavasarį Adolfas Šlezevičius, buvęs sovietų apa-račikas, aiškiai parodė, kaip tik-rai supuvusi politinė hierarchi-ja. Po vieno iš didesnių krašto bankų uždarymo jam nebuvo problemos šiame banke esanti savo indėlį apsaugoti. Po to jis pats vadovavo specialiai komisi-jai, sudarytai padėti indėlinin-kams atgauti savo pinigus".

D. Holliday rašo: "Vietos bei Vakarų verslui Lietuva yra nelaimių sritis, ir padėtis eina blogyn, o ne geryn. Kraštą tvar-ko biurokratai, kurie krauna vieną kvailą įstatymą ant kito, visai negalvodami apie pasek-mes. Visa tai žlungdo planus, ku-rių vykdymas užtrunka per ilgai,

ir todėl neverta stengtis juos vykdyti. Negalima pradėti laiky-tis ekonominės rinkos dėsnių dėl pačių blogiausių sovietų biurokratijos kraštutinumų. Vi-sa tai vyksta dabar".

Straipsnio pabaigoje D. H. pataria: "Reikia išrinkti (į val-džią) partiją, kuri ryžtųsi pro-blemas spręsti ir sudarytų reika-lingas sąlygas plėtoti Lietuvos ekonomikos galimybes. Reikia reformuoti mokesčių įstatymus, pritraukti Vakarų investicijas, sukurti vietos pramonei augimo sąlygas ir sudaryti krašte darbo ir uždarbio galimybes. Visa tai reikalauja ne pinigų, o vadova-vimo bei organizavimo ir svar-biausia – sugebėjimo žvelgti į ateitį".

Gudo požiūriai

Minske leidžiamo kultūros savaitraščio "Literatura i Mas-tactva" š. m. birželio 14 d. lai-doje yra rašoma: "Pamenu pasi-vaikščiojimus Vilniaus sena-miestyje kartu su Valentinu Ždanovičiumi bei Vladimiro Karatkevičiaus bičiuliais. Jis man parodė gimtojo miesto šventovės ir Sapiegu, Radvilų bei Tiškevičių rūmus. Kiek-vienas senojo Vilniaus pastatas buvo ir mūsų – gudų istorija. Ir kaip besisukinėty siauros gatvės, jos visada priveda prie gudų kultūros lopšio – Vilniaus uni-versiteto mūrų, kuriuose buvo suimtas Konstantinas Kalinaus-kas. Taip pat kažkur netoliese buvo brolių Mamoničių spaus-tuvė. Ar mes žinome, kaip svar-bi gudams buvo ši spaustuvė?"

Brolių Mamoničių spaus-tuvėje 1588 m. buvo atspaus-tas Didžiosios Lietuvos Kunigaikš-tijos statutas. J.B.

Reikia naujos šluotos

Siekiant atstatyti ekonominį ir moralinį gyvenimą Lietuvoje, reikia naujos šluotos, kurią gali duoti naujo seimo rinkimai. Buvusio ministerio pranešimai Čikagoje

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ

Lietuvos krikščionių demok-ratų partijos rėmėjų pakviestas Čikagoje lankėsi dr. **Albertas Šimėnas** – LKDP valdybos na-rys ir buvęs ekonomikos minis-teris. Jis kalbėjo daug kur lietu-vių telkiniuose, o 1996 m. rug-pjūčio 28 d. ir LB socialinių rei-kaų tarybos vyr. lietuvių centre "Seklyčioje", kur buvo susirin-kę žmonių, kad pritrūko net ir vietų atsistėti.

Visus pasveikino "Sekly-čios" renginių vadovė Elena Si-rutienė ir pakvietė Mariją Re-mienę supažindinti klausytojus su svečiu. Ji sakė, kad dr. A. Ši-mėnas yra anykštėnas, 1972 m. baigęs universitetą, ekonomikos mokslų daktaras ir profesorius. 1990-1992 m. buvo Lietuvos respublikos ekonomikos minis-teris ir AT atstovas, 1990 m.

Kovo 11 nepriklausomybės at-stovų akto signataras. Auto-rius neseniai Lietuvoje išėjusio veikalą "Ekonomikos reforma Lietuvoje".

Kalbos pradžioje dr. A. Ši-mėnas pasidžiaugė dideliu susi-rinkusiųjų skaičiumi ir jų dėme-siu įvykiams Lietuvoje. Sakė peržvelgęs Lietuvos gyvenimo tarpinį nuo 1990 m. iki dabar. Kalbėjo apie 1990.III.11 Lietu-vos drąsą paskelbiant nepri-klausomybės atstatymą ir 1991. I.13 įvykius. Kai 1992 m. suby-rėjo Sovietų S-ga ir Lietuva bu-vo pripažinta nepriklausoma, Lietuvoje buvo didžiulis entu-ziazmas. Visą pasaulį nustebino Baltijos kelias. O žmonės Lietu-voje tikėjo, kad tuoj viskas pasi-keis. Kad tai neįvyko, kilo diide-lis nusivylimas!

Ekonomiškai buvome su-siūti su Rusija, sakė prelegent-as, o ji norėjo, kad Lietuvai ne-sisektų, ir tai jiems pavyko. Kai-riosios jėgos pradėjo aiškinti žmonėms, kad dėl nesėkmės yra kalta valdžia, kuri nemoka tvar-kytis ir sužlugdė kaimą. Žmon-ės nusprendė grąžinti valdžią kairiesiems "specialistams", nes tikėjo jų pažadais, kad bus ger-iau. Po 4 metų žmonės nebeti-ki kairiųjų pažadais, nes supra-to, kad buvo apgauti.

Kodėl LDDP valdymo me-tais krizė pablogėjo? LDDP tikslas buvo perimti valstybės turį ir savo rankas. Ji tai darė ciniškai: pertvarkė privatizaci-jos įstatymus, persimetė į ban-kus, kur dingo per vieną milio-ną indėlių. Tokia politika privė-dė prie to, kad dauguma žmo-nių pateko į skurdą. Skurdas vy-rų gyvenimo trukmę sutrumpi-no 4 m., o moterų – 1,5 m. Per vieną metų ketvirtį 9780 vaikų gimė, o 12,408 žmonių mirė. Gimimus per pusę sumažina abortai, nes vaikų nenorima, kadangi nėra lėšų jiems auginti. Kas dešimtas vaikas yra nevedė-lių. 30,000 vaikų nelanko mokyklų. Per metus kiekvienam Lietuvos gyventojui tenka 20 lit-rų spirito! Dėl girtavimų ir su juo susietų priežasčių per metus mirė 8000 žmonių. Pusę nusi-kaltimų padaro jauni žmonės.

Krikščionys demokratai pa-sisako, kad prie valdžios vairo turi stovėti demokratinės jėgos. Jų programoje visų pirma dė-mesys skiriamas pagrindinėms problemoms. Jų negalima iš-spręsti be ūkio pakėlimo. Nu-matomas truputį sumažinti mo-kesčius tiems, kurie mažai už-dirba, juos padidinti tiems, kurie daug uždirba. Vidutinis atlyginimas Lietuvoje yra 160 dol., o vidutinė pensija nesiekia 50 dol. Bet mokėti pvz. už kurą reikia pasaulinėmis kainomis! Kr. demokratams rūpi Lietuvos sugrąžinimas į Europos tautų šeimą: reikia tapti Europos s-gos ir ŠAS nariais. Rūpi jiems dvasinis Lietuvos žmonių atgi-mimas. Tai labai ilgas darbas, kuriam reikės gal ne vieno dešimtmečio. Ypatingai svarbu yra stiprios šeimos sukūrimas, nes kokia šeima, tokia ir val-s tybė!

Kadangi krikščionys de-mokratai pasisako prieš alkoholi-zmą, abortus, prostituciją, už tai jau dabar jie yra pravar-džiuojami "draudimo partija". Krikšč. demokratų narių daugy-

ma yra vyresni, nors yra ir jauni-mo. Krikšč. demokratai nori, kad buvę komunistų partijos nariai negalėtų eiti jokių svar-besnių pareigų mažesniai 10 metų. Dr. A. Šimėnas pabrėžė, kad ateinantys seimo rinkimai yra labai svarbūs Lietuvos ne-priklausomybės bylai užbaigti ir Lietuvos raidą pakeisti ta kryp-timi, kokios norime išvijojeje ir Lietuvoje. Todėl rinkimuose reikia įveikti LDDP ir visus jos satelitus.

Po paskaitos buvo daug klausimų: Ar LKDP yra pasiry-žusi atstatyti normalų gyvenimo lygį? Ar partija yra pasiryžusi išeiti į kovą prieš korupciją, ma-fiją ir sutvarkyti policiją? Ar duos pirmąjį etiką bei mora-lei? Ar pasiryžęs grąžinti oku-pantų pavogtą turtą teisėtiems savininkams? Ar LKDP pasiry-žus sutvarkyti bankus ir indėlių grąžinimą? Buvo klausiami ir apie numatomą lito santykį su doleriu, apie LKDP plačios programos tinkamą pristatymą kaimo žmonėms ir eilę kitų klausimų, kurių dėl vietos sto-kos čia neįmanoma suminėti.

Dr. A. Šimėnas paaiškino, kad atsakymus į šiuos visus klausimus galima rasti LKDP programoje, dėl to jis tik trump-pai teatsakė į kai kuriuos. Pvz. bus labai rimtai ieškoma, kur nukeliavo žmonių indėliai ir bus stengiamasi juos grąžinti. Eko-nominės sritys nusikaltėliai turi atlikti visą baismės laiką. Da-bar jie dažnai greitai išsina iš kalėjimų. Kaimo žmonėms bus dalinamas lankstinukas, kuriame trumpai išaiškinta, ką LKDP darys, kad padėtų vargs-tantiems žmonėms, ūkiui, bend-

Nida, didžioji Parnidžio kopa

Nuotr. J. Žygo

PADĖKA

AŲA

JULIUI STRODOMSKIUI,

mano vyrui mirus 1996 m. liepos 31 d. Delhi Ont.,

iš Jūsų visų – kaimynų, draugų ir giminių – patyriau daug nuoširdumo, užuojautos ir visokeriopos pagalbos.

Nuoširdžiai dėkojame kun. Laurynui Kemešiui, kun. Jonui Staškui už maldas laidotuvių namuose, atna-šautas Mišias ir apeigas kapinėse. Ačiū karsto nešėjams, parapijos chorui ir vargonininkei Daliai McIntosh už giesmes šventovėje, T. Pargauskienei už atsisveikinimo žodžius KLB Delhi apylinkės ir LKMD Delhi skyriaus vardu. Ačiū už užprašytas Mišias, gėles, aukas Šv. Kazi-miero parapijai, įvairiems fondams ir aukų rinkėjui Juo-zui Vitui. Nuoširdi padėka Jums visiems, taip gausiai dalyvavusiems laidotuvėse.

Jūsų nuoširdumas mus guodė ir stiprino –

*Elzbieta Strodomsienė,
sūnus Stanley Jaknūnas ir šeima*

Lietuvą po 52 metų aplankius II

JUOZAS ŽYGAS

Ne viskas Lietuvoje bloga ir ne viskas gera. Aš nevažiavau su ružavais akiniais, taip pat ne-su linkės ir visko juodinti. Ka-dangi yra daug kalbama ir rašo-ma apie Lietuvą kaip turizmo šalį, bandžiau žiūrėti lyg turisto akimis, kuo Lietuva būtų įdomi ir kuo galėtų svetimšalius pa-traukti. Yra žmonių, kurie nu-vykę ypač į buvusią gimtinę su-šunka: "Kokia ta mūsų Lietu-vė! graži!" Tas, kuris dar randa savo buvusios gimtinės bent namų slenktį ar obelaitę, po kuria sėdėdavo, žinoma, grįžta į vaikystės išgyvenimus. Jam vis-kas gražu ir miela, net ir tas purvinas keliukas, kuriuo vai-kystėje bėgiojo, bet pašaliečiui nei tas apžėlęs slenkščio ak-muo, nei ta obelis jokių senti-mentų nesukels!

Toks pirmą sykį į Kauną ar Vilnį nuvykęs nustumba, koks gatvės judėjimas ir kiek daug automobilių. Pasižiūrėjęs į gerai apsiręngusius žmones, sako: "Kiek daug ponų ir kokie jie gražūs!"

Tiesa, moterys, ypač jaunes-nės, rengiasi gražiai ir moder-niai. Vyrai taip pat gana tvar-kingai atrodo. Reikia žinoti, kad Vilnius, būdamas Lietuvos sostine, yra pilnas valdininkų. Beveik prie kas antro didesnio ir gražesnio pastato yra prikalta graži metalinė lentelė: "Lietu-vos Respublikos... ministerija". Iš pradžių bandžiau jas skai-čiuoti, kai peržengiau tuzną, susimaišiau. Pamačiau, kad yra net Valstybės kontrolės įstaiga, bet nediršau vidun įeiti ir pa-klausti, ką ji kontroliuoja?

Taip pat daug sykių esu skaitęs, kad Vilniuje yra daug ir gražių krautuvų. Tiesa, jų gana daug yra! Lentynos lūžta nuo užsieniečių gaminų. Bet taip pat netoli tų krautuvų ar kavi-nių sėdi senutė ar vaikutis su at-kišta rankute. Atvykstančių už-sieniečių žūs parduotuvės nenu-stebins, bet tas vaikutis tikrai liks jų atmintyje.

rovėms. Bus stengiamasi aplan-kyti kiekvieną kiemą, pakalbėti su kiekvienu žmogumi. Dr. A. Šimėnas siūlė išvijojeje sudaryti grupes ir panagriniėti atskirus programos punktus.

M. Remienė padėjo dr. A. Šimėnui už įdomią ir sklan-džią paskaitą ir kvietė susirin-kusius padėti Lietuvai, pade-dant LKDP užmojams aukomis. Aukas galima siųsti iždinin-kui Kostui Dočkui (Kostas Dočkus) 1901 S. 49th Ct., Cice-ro IL., 60804, USA.

Kad maisto krutuvėse vy-rauja užsieniniai gaminiai, nėra geros ekonomikos rodiklis, bet greičiau priešingai. Nors Lietu-voje žemės ūkis nebėra vyrau-janti šaka, kaip buvo prieš karą,

bet dar vis apie trečdalis gyven-tojų miestuose negyvena. Tik tiek, kad buvusiuose kaimuose jaunų žmonių mažai tebėra išli-kę. Visus juos traukia miestai. Tad ir nenuostabu, kad apie trečdalis žemių dirvonuoja! Kaip jose negeltonuos svėrės, jeigu artimiausia sodyba tesima-to už kokių kilometrų ar dar to-liau. Dėl to pakelės matosi ga-na daug nedirbamos žemės.

Po Lietuvos nepriklausomy-bės atstatymo, pradėjus be ap-galvoto plano kolektyvinius ūkius naikinti ir privatizaciją vykdyti, buvo sugriautas buvęs žemės ūkis ir nebuvo plano, ku-ria linkme bus einama toliau. Tad ir atsirado daug grytelin-kų. Tuo metu kiekvienas nors porą hektarų norėjo pasigriebti. "Nors porą centnerių miežių pasisėsiu". Taip tuomet tie bū-simieji "ūkininkai" kalbėjo. O dabar tie jų žemės lopinukai piktžolėmis tėra apaugę. Tų ke-leto hektarų su kastuvu neap-kaši, o arklis toks "ūkelis" ne-galėtų išlaikyti. Taip pat buvo didelė klaida, kad nebuvo grįž-tama prie prieškarinio kooperaty-vų, viskas be jokios tvarkos pri-vaizuota. Skerdyklos, pieninės ir sūrinės buvo privatizuotos. Dabar yra apie 800 skerdyklų. Kas tik turėjo peilį, kirvį ar ka-ladę, skerdyklos iškabėlę ka-bino.

Neseniai Vilniuje buvo ati-daryta pirmoji McDonald's už-kandinė. Nors buvo norėta vie-tinius gaminius naudoti, tačiau mėsa reikėjo iš Lenkijos įsivežti. Mat iš tų šimtų skerdyklų ir skerdyklėlių nė viena vakarie-tiškų higienos reikalavimų ne-atitinka! Ta vadinamoji "pažan-giausia" sovietinė santvarka daugeliu atžvilgių kraštą ne pir-myn, bet atgal pavarė. "Maisto" skerdyklos kadaise atitiko vaka-rietiškus reikalavimus. Lietuvos gaminiai anuomet gana di-de liais kiekiais buvo eksportuo-jami į Vakarų. O dabar net vie-tinių poreikių patenkinti negali. Taip pat spraga jaučiami ir vie-šajame maitinime. Norint apie turizmą kalbėti, reikia neuž-miršti, kad maistas gana svarbią vietą užima.

Be praieities "Pienocentro" užkandinių ir "Valgio" valgyklų dar bus didelė spraga iki prieš-karinio lygio. Psurygi beveik

niekur nėra, o apie tai, kad tik-tų vakariečiams, nė kalbos ne-gali būti. Nidoje ir Palangoje kavinės (kur tik pora staliukų, tai ir kavinė) atidaromos apie 10 val. ryto. Dažniausiai jų val-gių sąrašuose matosi "kiaulės koja". Geros kiaušieninės gal net iškepti nemokėtų. Be to, apie pakeptą duoną (toast) iš viso galbūt niekas nėra girdėjęs.

Seniau vasarvietėse per vi-dudienio poilsį žmonės mėgda-vo užėti ir rūgštaus pieno, šalti-barščių su bulvėmis užsisakyti, pieno šampanu atsigaiivinti. Da-bar vietoje to pasiūlo vokiško, lenkiško ar čekiško mineralinio vandens. Apie lietuvišką neteko nė girdėti. Kas su Birštono šalti-niais atsitiko? Ar išseko, kad Birutės mineralinio vandens ne-bėra?!

Ko aš tikrai pasigedau, tai rūkytų žuvų, ypač strimėlių, ku-rias žydai iš Rygos ir Biržų at-veždavo. Nidoje yra apsiečiai krautuvams ir kioskų, kur parda-vinėjamos rūkytos žuvis. Tik nežinia, iš kokio pasaulio pa-šalio jos yra atvežtos! Persūdy-tos taip, kad pusmetį galėtų sto-vėti, o oda pridžiūvusi, kad ne-galima net atlipti. Vietinius klausiau, ar Kuršių mariose dar yra žvejojama. Jie teigė, kad žvejyba tebevyksta, tačiau nei uoste, nei mariose nė vieno žve-jų laivo nemačiau. Nemačiau ir džūstančių tinklų. Seniau Ni-doje dienos metu, kai žvejai su-grįžę, būdavo uoste daug laivų su aukštais stiebiais ir įvairiau-siais vimpylais (vėpūtemis), ku-rie buvo lyg žvejo iškaba. Kiek-vienas turėjo skirtingai išspa-tytus ženklus, ir žvejai iš tolo ži-nojo, kieno tas laivas. O netoli marių ir žvejų sodybų džūdavo tinklai. (Bus daugiau)

Turner & Porter

LAIDOTUVIŲ NAMAI

**TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE**

AURELIJA M.
BALAŠAITIENĖ

Esame pratę sutikti įvairių sričių menininkus, vyriausybės ir seimo atstovus bei politinių partijų veikėjus, tačiau 1996 m. rugpjūčio 17-24 dienomis į Klivlandą atvyko labai skirtinga trijų asmenų delegacija, lydimą Amerikos lietuvio Edmundo Čapo, kuris šių metų pradžioje su žmona ir dukrele apsigyveno Šiauliuose ir atlydėjo delegaciją kaip vertėjas bei paslaugus vai ruotojas. Delegaciją sudarė Šiaulių miesto vicemerąs Algimantas Sėjūnas, Šiaulių aerouosto vyriausiasis direktorius Zigmantas Zdzichauskas ir techninis direktorius Stasys Gerdvila. Jų viešnagė į JAV finansavo Šiaulių miesto savivaldybė, nes 1993 m. rudenį iš sovietinės kariuomenės perėmus buvusią Zoknių karo bazę ir Lietuvos vyriausybei išleisdu Šiaulių laisvos ekonominės zonos įstatymą, susisiekimo ministerijos potvarkiu Šiaulių aerouostas buvo pavestas miesto vadovybei.

Tai milžiniškas projektas, nes 1993 m. rugsėjo mėnesį buvusį karinį aerouostą perėmus iš sovietų kariuomenės reikia pritaikyti civiliniams reikalsms, kad su laiku per Šiaulių aerouostą būtų gabenami prekybiniai kroviniai tarp Rytų ir Vakarų. Tarptautinio aerouosto statusui gauti reikėjo atlikti minimalius pagerinimus sutaisyti nusileidimo takus, atstatyti lėktuvų remonto dirbtuvės ir t.t. Tai atlikus, pirmas lėktuvas nusileido 1993 m. spalio 13 d., o šių metų vasario mėnesį buvo aptarnautas iš Teherano atskridęs Boeing 747 su šimto tonų kroviniu.

Dar liko nepaprastai daug darbų, kuriems atlikti yra sudaryta sutartis su Phillips bendrove, todėl ši delegacija nutarė aplankyti JAV laisvų ekonomi-

1996 m. vasarą pastatytas paminklas Salako parapijos 500 metų jubiliejui paminėti. Parapija įsteigta 1496 m., o pati vietovė paminėta dar 1387 m. Paminkle įrašyti Maironio žodžiai. Nuotr. Alf. Laučkos

LIETUVA LAUKIA PARAMOS

Atgavusi nepriklausomybę mūsų tėvynė, nuskurdinta ilgos sovietinės okupacijos, reikalinga ekonominės pagalbos.

AUKOKIME JAI PER TAUTOS FONDA.

Mūsų aukos, testamentiniai palikimai padės įtvirtinti atgautą nepriklausomybę ir pakelti krašto gerovę. Aukos bei palikimus siųskime Tautos fondo atstovybei Kanadoje šiuo adresu:

**TAUTOS FONDAS, 310 Rathburn Road,
Etobicoke, Ontario M9B 2L8**

nių zonų aerouostus, kad iš jų pasimokytų ir gautų patarimų. Jie lankėsi ir buvo labai sveltin-gai sutikti Ohio Rickenbacker buvusioje karo bazėje, dabar ci-viliniame aerouoste, taip pat In-dianapolyje ir Klivlande. Pa-grindinis tikslas – padaryti Šiau-lių aerouostą prekybinės avia-cijos centru ir tuo būdu prisidė-ti prie Lietuvos ekonomikos lygio pakėlimo. Vyriausybė tą projektą kukliai remia iš savo išdo, tačiau didžiausiom išlai-dom padengti, Phillips bend-rovei talkinant, “Midland” ban-kas davė 25 mil. dolerių pa-skolą. Visas projektas kainuo-siąs per 30 milijonų dolerių. Džiugu pastebėti, kad sumanys projekto vykdytojai, tardamiesi su Phillips bendrove, sutartyje numatytą 200 mil. dolerių sumą sumažino iki 30 milijonų, nu-tarę daugumą darbų atlikti pa-čių lietuvių rankomis, būtent statybą, vandens švarinimą, ta-kus, apšvietimą ir kitus, palie-kant Phillips bendrovei tik Lie-tuvoje dar mažai žinomą elek-troninę ir techninę įrangą.

Svečius maloniai priėmė Klivlando lietuviai, jiems parū-pindami pastogę, pavaišindami. Jų išvykimo išvakarėse JAV LB Klivlando apylinkės pirmininko dr. Viktoro Stankaus iniciatyva delegacija buvo pavaišinta vaka-riene “Gintaro” restorane. Ma-lonūs svečiai nedaug laiko pra-leido vaišindamiesi, nes norėjo savo trumpą viešnagę kaip ga-lint naudingiau praleisti. Sek-madienį visi dalyvavo Mišiose Dievo Motinos par. šventovėje ir bendravo su vietiniais lietu-viais.

Tenka iš tikro džiaugtis, kad Lietuvos technikiniai eks-pertai atvyksta konkrečiais tiks-lais, nelaukdami nei aukų, nei dovanų, tik siekdami žinių ir pa-tirties, kad visa tai galėtų pa-naudoti Tėvynės labui. Tepade-da jiems Dievas.

Skuode įvykusių anglų kalbos metodininkų kursų uždaryme 1996 m. liepos mėn. meninę programą atliko jaunieji žemaičiai ir gražiai atsisveikino su viešniomis iš Kanados

IŠ GYDYTOJO UŽRAŠŲ

Milicija, degtinė ir ligoniai

LEONARDAS POVILIŪNAS,
Vilnius

Pavasaris žengia pirmuosius žingsnius. Šviečia skaišti saulė, tirpsta sniegas, srauniai upeliai teka vanduo. Ambulatorijoje ty-lu. Tik ką grįžau iš ligo-nio. Ant elektrinės plytelės pakepu lašiu-nukų, įmušu keletą kiaušinių. Suvalgau su juoda duona, atsi-geriu arbatos. Aš dar nevedęs; kaip ambulatorijos vedėjas gy-venu ambulatorijoje, šalia pri-ėmimo kabineto esančiame kam-bariuke. Pavalgęs prigulu ant minkštasuolio pasnausti.

Vos atsigulus išgirstu beldi-mą į duris. Išėjęs į laukiamąjį per stiklines duris matau ant laiptelio stovinčią nuolatinę sa-vo pacientę K. Ji sunkiai kvė-puoja, ją vargina bronchinė ast-ma. Jos lūpos pamėlynavusios. Ją pasodinū. Per keletą minučių į veną suleidžiu gliukozės skie-dinio su eufilinu.

Baigiant vaistus leisti ligo-nei pagerėja. Ji pradeda lygiai kvėpuoti, dusulys, lūpų pamėlynavimas išnyksta. Ji gliliai atsi-kvepia ir pradeda pasakoti:

– Šiandie, daktariuk, aš su-sinervinau. Vakar maniškis iš-varė geros krūminės, taigi pus-litrį nešiau Tamstai paragauti, nes visą laiką Tamsta mane gelbsti nuo tos nelaimingos ast-mos. Prieš porą valandų ėjau į ambulatoriją. Prie milicijos ma-ne sustabdė budintis milicinin-kas ir nuvedė pas vyresnį būdin-tį. Ten mane iškrėtė ir rado bu-telį.

– Krūminę į ambulatoriją nešioji! – surašė protokolą ir Tamstos pavardę įrašė. Atseit, imi kyšį.

– Kodėl gi mano? – nustem-bu.

– Milicijos pareigūnas ma-no, kad aš nuolat nešioju tamst-tai naminę. Aš protokolo nepa-sirašiau, sakiau nemoku rašyti.

Aš palinguoku galva ir nieko nesakau, nes tokie mėginimai mane sukompromituoti “kyšių ėmimu” praktikuojami, jei ne-sueiciu su milicijos viršininku jaunesniu leitenantu į kontaktą ir su juo nepradėsiu bičiulystės. Nuraminu ligonę, kad dėl pus-litrio naminės niekas jokios by-los nekels. Išleidžiu ligonę į na-mus. Vėl mėginu užsūnšti. Po valandos vėl barškinimas į du-ris. Šį kartą koridoriuje stovi milicijos viršila J.

– Labas, daktariuk. Štai koks reikalas. Šiandien mes pa-gavom vieną moterį, kuri nešė į ambulatoriją krūminę. Atėmiau butelį ir surašėm protokolą; o po to aš su keliais draugais tą krūminę išgėriau.

– Viršininko nepakvietėt?

– O kam?

– Jis – viršininkas, o jūs be jo žinios “krūminę sunaikinot”. J. skuba, tai į mano užuomina neatsako ir tęsia toliau. – Apie tai sužinojęs viršininkas supykęs, atseit, jis privalo žinoti, kas mi-licijos skyrė darosi, o tikru-moje jis – mėgėjas išgerti užsi-gavo, kad mes jo nepakvietėm. Ko ten kviešti! Krūminės 0,5 lit-ro, o mes jau buvom keturi. Jei būtime pakvieta, mums nebūtų nieko likę. Kam gi jis reikalin-gas. Faktiškai krūminė sunai-kinta. Viršininkas iš manęs pa-reikalavo protokolo. Tą proto-

kolą aš sunaikinau. Kam jis rei-kalingas? Juk krūminė sunai-kinta, ir ja niekas nenusinuodys.

– Gudrus, – nusišypsau. – Naminę išgeriat, protokolą su-naikinat. Reiškia įrodymų nėra, kad ambulatorijoje imami krū-minės pavidalo kyšiai.

– Nec, nėra net pėdsakų! Bet svarbiausia, kad po išgėri-mo man pradėjo skaudėti po duobute. Raižo kaip peiliu.

– Ar anksčiau tokie skaus-mai užėdavo?

– Būdavo, kai sausai užval-gydavau.

– O dabar, kai gėrėt, ką val-gėt?

– Valgėm menkai: riekė juodos duonos, po gabaliuką liesos mėsos ir po svogūną.

Dujos praeina, liežuvis drėgnas, skausmai lokalizuojasi po duobute, pulsas padažnėjęs, kraujų spaudimas net šiek tiek linkęs pakilti. Iš anamnezės ir klinikinio vaizdo aišku, kad li-gonis sirgęs lėtiniu gastritu, ku-ris po išgėrimo paūmėjo. Pasi-rausiu spintoje, ištraukiu bon-kutę beladonos ir, į stikliuką įpylęs virinto vandens bei ke-liolika lašų beladonos, duodu viršilai gerti.

– Vėl stikliukas – neblogai, – nusijuokia ligonis.

– Nuo ko susirgai, tuo ir gy-dykit!

Užregistruoju ligonį ambu-latorijos priėmimo knygoje ir iš-leidžiu į namus įduodamas receptą.

Kitą dieną ambulatorijoje darbo daug. Paprastai tokiomis dienomis, kol dar neprasideda pavasario darbai, žmonės lais-vesni, tai eina gydyti savo nega-lavimų. Ambulatorijos durys neužsidaro.

Miestelyje prie vieškelio nuo neatmenamų laikų stovi se-na vaistinė, ligoniai iš tolimų apylinkų važiuoja pas gydytoją. Gaus receptą, nusipirks vaistų, o vaistai nebrangūs, – vaistinin-kas pagamina pats.

Vidudienį laukiamajame pasirodo pats milicijos viršinin-kas. Šitoks viršininko vizitas ambulatorijoje pacientų nenu-gąsdina. Jie mano, kad tai eili-nis dokumentų patikrinimas, kuris neseniai po karo buvo įprastas. Kai tik atidariau duris išleisti ligonį, į kabinetą įeina viršininkas.

– Labas. Reikalas toks, kad vakar susirgo vienas milicijos darbuotojas viršila J. Šiandien jo nėra darbe. Jo žmona sako jis neserga, o paprasčiausiai nusi-gėrė, todėl man reikia iš ambu-latorijos pažymėjimo, kad J. girtas.

– Tiesa, vakar J. lankėsi ambulatorijoje. Jis serga lėtinio gastrito paūmėjimu. Gastritui tikriausiai jis serga seniai.

– Nežinau, kuo jis serga, – pertraukia mane viršininkas, – tik žinau, kad J. girtuoklis, ir man reikia pažymėjimo apie jo sveikatą.

– Sėskit, – pakviečiu, ir pa-ėmęs recepto blanką su ambu-latorijos spaudu rašau pažymė-jimą, kad J. serga lėtinio gastrito paūmėjimu, kad dėl gastrito paūmėjimo atleidžiamas 3 die-nom nuo darbo.

– Tai įžūlumas, – perskaitęs pažymėjimą įtūta viršininkas. – Man tokio pažymėjimo nereikia. Man reikalingas pažymėji-mas, kad J. girtas.

– Tokio pažymėjimo aš iš-duoti negaliu.

– O kas gali?

– Tokį pažymėjimą gali iš-duoti rajoninė ligoninė. Ji pa-ima iš venos kraują, o laborato-rijoje nustato alkoholio kiekį kraujyje.

Aš jau ir taip pykau ant to viršininko už nuolatinius įtari-nėjimus “kyšininkavimu”. Ne-jaugi viršininkas nesupranta, kad iš 74 Rb, kuriuos gaunu kaip ambulatorijos vedėjas, pra-gyventi negali (nors ir be še-iimos), nes rugių centneris kai-nuoja 150 Rb, o kilogramas la-šinių 60 Rb. Apisirengti irgi rei-kia, nes dirbu pirmus metus.

– Ne, tokio pažymėjimo aš negaliu išduoti, – pakartoju vir-šininkui.

– Pažiūrėsim ar nesigallėsi!

Pirmais pokario metais mi-licijos ir kitų valdiškų įstaigų viršininkai dažnai viršydavo sa-vo įgaliojimus ir tarnybos metu reikalaudavo neleistinų dalykų. Aš principingai laikiausi įstaty-mų bei įsakymų, kiek tai buvo įmanoma, ir viršininkų neteis-in-giems reikalavimams nepaklus-davau.

– Pažiūrėsim ar ilgai Jūs taip ožiuositės! – Viršininkas sulankstė mano parašytą pažy-mėjimą, jį įsidėjo į kišenę ir ne-at-sisveikinęs išėjo.

Praėjo šešeri metai. Aš ve-džiau ir išsikėliau į rajono cen-trą. Dirbu ligoninėje. Man rudenį žada duoti valdišką kambarį, o šiuo metu gyvenu privačiai, nuomuoju mažutį kambariuką. Aš nepriregistruotas, nes namu-kas mažas, o šeimininko šeimos narių daug, taigi dėl per mažo ploto nepriregistruojamas. Apy-linkės įgaliotinis antrą kartą man rašo baudą. Sumoku baudą ir toliau gyvenu. Šį kartą man gresia didesnė bausmė ir kito-kie nemalonumai, nes pradeda įtarti, kad aš vengiu registruotis milicijoje. Šeimininkas mane perspėja: jei neišregistruosiu, manęs negalės bute laikyti. Pa-simau iš šeimininko namų knygą ir einu į milicijos pasų skyrių. Eilė begalinė. Sustojau eilės gale ir laukiu. Praeina viena, antra valanda, eilė nežymiai pajuda į priekį. Pietų pertrauka. Po pietų vėl tas pats. Kol priartėju prie registracijos langelio, pasi-baigia priėmimo laikas, ir re-gistracijos langelis užsidaro.

Vakare šeimininkas, suži-nojęs mano bėdą, mįslingai pa-kraipo galvą, bet nieko nepasa-ko. Kitą dieną, atsiprašęs iš dar-bo, nueinu į miliciją anksti. Ei-lėje aš penktas. Eilė kaip ir va-kar juda pamažu, bet aš artėju prie registracijos langelio. Stai-ga atsidaro pasų stalo viršininko kabineto durys ir išeina blizgan-čiais antpečiais naujas pasų sta-lo viršininkas leit. J.

– Labas, daktariuk.

– Labas.

– Tai ko čia lauki eilėje? – klausia pats viršininkas.

– Užsiregistruoti. Antrą dieną stoviu. Vakar nepriėjau.

“Ryškus pėdsakas Lietuvos švietimui”

Lietuvos spauda apie anglų kalbos kursus, kuriems vadovavo mokytojos iš Kanados

tus ir suvenyrus.

Rugpjūčio 10 d. buvo iš-spausdintas pasikalbėjimas su Vida Juozaityte, kuri paaiškino apie lietuviybės išlaikymą Ka-nadoje, lietuvių kilmės moky-tojų norą savo žiniomis pasi-dalinti su kolegomis Lietuvoje, praleisti laiko tėvų gimtinėje. Ji, susipažinusi su JAV rengiamais

“APPLE” kursais, suorganizavo ir iš Kanados vyriausybės ga-vo leidimą ir lėšų tris vasaros kur-sus surengti Lietuvoje. (Panašūs kursai buvo surengti ir kituose Baltijos kraštuose).

V. Juozaitytė džiaugėsi vi-suose kursuose Kanados moky-tojoms parodyta šiluma ir rū-pestingumu. Sunkiausia buvo suprasti greitai kalbančius žemaičius. Ji palinkėjo, kad pro-gramos dalyviai, patyrę bendra-darbiavimo dvasią, ja dalintųsi su savo kolegomis, “kad moky-tojui būtų lengva ir malonu mo-kytojauti, o mokiniui mokytis”.

Jos nuomone, lietuviai labai ga-būs žmonės, turi labiau įvertinti savo galimybes ir sugebėjimus, viską stengtis daryti patys. Labai svarbu pasidomėti, kaip kompiuteriai gali padėti mokytis kalbos.

Kursuose dalyvavęs anglų kalbos mokytojas metodininkas E. Elčinas, straipsnio autoriaus paklaustas, teigė, kad visiems klausytojams kursai buvę įdo-mūs ir naudingi, visi patenkinti, kad aktyviai buvo įtraukiami į užsiėmimus, turėjo progos vi-saiš reikštis, kalbą praktikuoti bei pamatyti kanadiečių ir me-todininkų patirtį.

Prie straipsnių pridėtos nuotraukos su kursų vadove V. Juozaityte, muzikos mokytoja Vi-da Petrašūnaitė ir kai kuriais lie-tuviais mokytojais-dalyviais. RSJ

Kanados baltiečių anglų kalbos mokytojų grupė iš Skuodo, aplankiusi menininką EDUARDA JONUŠĄ Nidoje. Priekyje sėdi (iš kairės): Aušra Baršauskienė, Vitalija Jonaitytė-Jonušienė, Eduardas Jonušas; sto-vi: Vida Yčaitė-Abell, Aldona Aušrotaitė-Šimonėlienė, Elvyra Celtorie-nė, Aušra Karkienė

Viršininkas užsirūko, paima namu knygą, ją pavarto ir patik-rinęs, kad ji tvarkoj, sako:

– Einam į kabinetą.

Viršininkas ima didelę kny-gą. Gal tai gyventojų “juodoji knyga” ir pagaliau suranda ma-no pavardę bei pastabą, kad aš vengiu registruotis...

– Hm, hm... Vengia regist-ruotis... – viršininkas juokiasi. – Tai kodėl nepriregistruojamas?

– Kad ploto mažai.

– Rašyk pareiškimą milici-jos viršininko vardu. Būtinai pa-žymėk, kad rudenį tau žadamas butas, kad leistų prisiregistruoti nesant užtenkamo gyvenamo ploto. Paprastai tokius leidimus išduoda vykdomojo komiteto pirmininkas, bet kartais būna išimčių... – sako viršininkas ir ant pareiškimo užrašo: “Prire-gistruoti”. Pasirašo, prideda antspaudą, o namų knygą pro duris paduoda į kitą kambarį registratorei. Sumoku už regist-raciją mokesį, paduodu pasą... Po 10 minučių procedūra baig-ta. Man gražinama namų knyga.

Kartu su viršininku išeinam į gatvę. Ore saulėta, šviesu. Ei-nam pamažu.

– Tai kaip bendrai sekasi, – klausia J.

– Neblogai, o kai įsiregistra-vau ir visai gerai, – nusijuokiu.

– O pačiam?

– O man, prisimeni, dakta-riuk, po to kai paūmėjo mano gastritas, iširdęs viršininkas no-rėjo iškelti bylą. Skambino į ra-joną, o po dienos, dar nepasi-baigus mano atleidimui, išsiun-tė į Vilniaus vidaus ligų ligoni-nę. Ten pažiūrėjo į Tamstos iš-duotą pažymėjimą, paėmė ty-rimui, o po to pasakė, kad aš tikrai sergu lėtiniu gastritu ir dar parašė raštą, kad dėl gastri-to siūncia skubia tvarka mane gydytis į Vilnių. Vilnius dėl ma-nęs turėjo nemalonumų, o ma-ne perkėlė dirbti į rajono milici-jos skyrių. Ten baigiau vakarinę vidurinę mokyklą, o paskui išvy-kau į Minsko milicijos mokyklą. Užbaigus mane paskyrė pasų stalo viršininku. Taigi, Tamsta, mano gyvenime padarei posūkį į gerą pusę, – užbaigė patenkin-tas J.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių Namų)
Pirma pacientus pagal
sustatimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus priima
pacientus ir vakarais

LAISVOJE TĖVYNĖJE

AUGA PREKYBA SKUDURAIŠ?

Antano Salio rašinį "Skudurynuose paskendusi garbė ir orumas" Vilniuje leidžiama "Diena" paskelbė jau birželio ketvirtosios laidoje. Antrinėje antraštelėje rašoma: "Lietuva dabar neokupuota, bet iš Vakarų vežamais ir parduo-damais dėvėtai apdara paszemin-ta taip, kaip nebuvo dar niekada". Rašinio autorius A. Salys netgi cituoja ir rašytojo Jono Avyžiaus žodžius: "Bet ką daryt, pa-sakykit vargšui žmoguiui, skęs-tančiam, kuriam prieš nosį tik skiedra įsikabinoti? Kryžiuočių pulkai seniai sudulėjo Žalgirio laukuose, jų palikuonys šiandien tiesia pagalbos ranką, tartum at-siprašydami už kruvinos pračities skriaudas. O mes jiems delna. Širdis plyšta žiūrint, kaip Vytauto Didžiojo ainiai plaukus rauna vienas kitam dėl palaikio skuduro. Neplauto, susidėvėjusio, skirto iš-mesti. Bet kam jis doras krikščio-nis išmes, jei galima padaryti dorą darbą? Tad šlūmšt per sieną į Lietuvą..." A. Salys rašo ir savais žodžiais: "Každą vokiečiai ir švedai prieš lietuvius ėjo su ginklu rankose. Dabar eina su dėvėto-mis drapanomis. Prie jų prisidėjo ir olandai, čia kaip vokiečiai ir švedai radę didelį sąvartyną savo sandėliams apvalyti. O mes ir ne-susimąstome, kaip tose valstybė-se, renkant šiuos padėvėtus dra-bužius, kalbama apie Lietuvą..." A. Salui nepatinka ir užrašai: "Pi-gūs drabužiai". Apie juos jis pasakoja: "Tie užrašai dar nieko. Bet štai prie kito kiosko tuos skudurus dieną tiesiog ant grindinio iš-verčia ir prieš saulutę vėdina. Močiutės juos varto, žiūrinėja, kartais perka. Tokių ir panašių vaizdų pilna Jurbarko, Kudirkos Naumiestyje, Pilviškiuose, Kros-noje ir kituose mūsų šalies mie-siuose bei miesteliuose..."

SKUDURINIŲ PREKIŲ ŽINIOS

Naujesnių žinių apie skuduri-nes prekes "Lietuvos aidas" skai-tytojams rugpjūčio 16 d. laidoje pateikia straipsnis "Pigių rūbų nesikrato nei prokuroras, nei sa-valdybės tarnautojos", paruoš-tas šio dienraščio korespondent Reginos Ališauskaitės, Jono Balt-akio, Vidos Bielskytės ir Alyvydo Putelio. Iš jų pranešimų sužino-me, kad Tauragėje, garsėjančioje didžiausiu bedarbių skaičiumi, prekyba dėvėtais drabužiais tam-pa vis didesnės dalies miesto gy-ventojų pragyvenimo šaltiniu. Automobilius turintys prekiauto-jai savaitgaliais užja po rajono miestelius ir kaimus. Statistinių duomenų neturima. Mat statisti-

ka pagal prekių rūšis nėra ve-dama. Panevėžyje plastmasinius karoliukus pakeitė nepaprastai greit plintanti prekyba dėvėtais drabužiais. Miestas pilnas mono-toniškų iškabų "Dėvėti rūbai". Tik viena parduotuvė Kanto gat-vėje turi gudresnę iškabą "Prekės taupiams". Dėvėti drabužiai jau pardavinėjami išnuomotose mais-to ir pramonės gaminių parduo-tuvėse, kavinėse, butuose ir se-najame Juozo Miltinio dramos teatre, kurio pastatas dabar pri-klauso Šaulių sąjungai. Ignalinos centre keturios privačios krauto-vės prekiauja padėvėtais drabu-žiais iš Vakarų Europos. Taipgi keturios yra ir miesto pakraščiuose. Mažeikiuose dėvėti drabužiai yra laikomi populiariausia preky-ba "iš antrų rankų". Trečiadie-niais ir šeštadieniais, didžiojo tur-gaus dienomis, prekiaujama pa-dėvėtais drabužiais iš Vakarų Eu-ropos ir Skandinavijos. Jais tada užverstas trečdalis prekystalių ir turgavietės patvorių. Pėdkelnės kainuoja 0,5-1 lito, vasariniai marškinukai – 1-4 litus, sportiniai treningai – 40 litų, striukė 20-50 litų, vyriška eilutė (kostiumas) – 20-30 litų, sezoniniai bateliai – 8-10 litų, moteriškas apynaujis lietpalis – 35 litai, odiniai paltai – 50 litų. Vidinėse šio straipsnio antraštelėse rašoma: Panevėžio – "Parduotuvės jokios informacijos savivaldybei nepateikia", Ignal-nos – "Pardavėjai apie drabužių dezinfekciją nieko nėra girdėję", Mažeikiai – "Parduotuvės vos ne kiekviename daugiabutyje".

ŠEIMININKŲ ŠVENTĖ

Liepos pabaigoje Kauno žemės ūkio rūmuose įvyko trečioji šv. Mortos globojamų moterų šventė. Ją surengė savaitraštis "Šeiminkė", vadovaujamasis šū-kui: "Lietuviški mano namai". Šventėje dalyvavo keli šimtai mo-terų, suvažiavusių iš įvairių Lietu-vos kampelių. Šventė buvo pra-dėta šv. Mykolo Arkangelo (Igu-las) šventovėje poeto kun. Ričar-do Mikutavičiaus atnauštomis Mišiomis. Rankdarbių parodą "Tautodailė lange" surengė aukš-tesniųjų žemės ūkio mokyklų moksleivės. Su dideliu dėmesiu šventės dalyvės klausėsi poetės Almos Karosaitės ir dr. Rūtos Gajauskaitės paskaitų.

SAVOS GAMYBOS LĖKTUVAI

Rugpjūčio 10-11 d.d. Mari-jampolės rajone, prie Sasnavos esančiame aerodrome, įvyko sa-vos gamybos skraidymo aparatų varžybos ir tradicinė aviacijos šventė. Algio Vaskevičiaus pranešimu "Lietuvos rytu", joje daly-vavo Lietuvos aviatoriai, parašitinio sporto atstovai iš Mari-jampolės, Kauno, Alytaus bei kitų rajonų. Marijampolės aeroklubo valdybai vadovauja Valdas Nevulis. Pasak jo, tokia aviacijos šventė Sasnovoje vykdavo nuo 1988 m. Jos betgi nebuvo dvejis metus dėl ekonominių problemų, o šiemetinė surengiama tik entuziastų dėka. Mat viena lėktuvo skrydžio su parašitininiais valanda kainuoja tūkstantį litų. Ma-rjampolietis Algis Košuba, Lietu-vos pilotų mėgėjų federacijos narys, skraidymą savo gamybos aparatu yra išbandęs jau 1970 m. Tada tą jo skraidyklę, apie jo skrydžius sužinoję, į gabalus sup-jaustė KGB saugumiečiai. Šie-metinėse varžybose Sasnovoje da-lyvavo penki lakūnai, turėję pa-sigamintas motorizuotas skrai-dyklus.

V. Kst.

Evangelikų kunigas ALFREDAS FRANZKAITIS (kairėje), priėmęs Vo-kietijos prezidento skirtą medalį už nuopelnus artimo tarnyboje. Iš-kilmė įvyko 1996 m. rugpjūčio 2 d. Kirchdorfo rotušėje. Nuotraukoje šalia pagerbtojo – krašto tarybos narys Josef Meyer, įteikęs medalį

Medalis už tarnybą artimui

Lietuvos vokiečiai, daug pasidarbavę ir lietuvių kultūrai

Evangelikų kunigas Alfre-das Franzkaitis "Tėviškės žibu-rių" skaitytojas ir bendradarbis, Vokietijos Kirchdorfe, kur jis gyvena ir dirba, apdovanotas medaliu už nuopelnus. Apie tai rašo "Sulinger Kreiszeitung". 1996 m. rugpjūčio 3-4 d.d. lai-doje. Platokas straipsnis su nuotrauka, kurioje Vokietijos prezidento vardu apdovanojimą kunigui įteikia krašto tarybos narys Josef Meyer. Iškilme įvyko Kirchdorfo rotušėje 1996. VIII.2.

Straipsnio pradžioje pabrė-žiama, kad apdovanojimas savo patyrimą, pasirošimą ir veiklą buvo visuomet nukreipęs arti-mo tarnybai. Tai tapo jo gyvenimo besąlyginiu pagrindu ir šū-kui. Pagerbtasis gimė 1921 m. spalio 29 d. Karaliaučiuje. Iki 1926 m. su tėvais gyveno Kybar-tuose, po to Kaune, kur jis lan-kė evangelikų mokyklą ir vokie-čių gimnaziją. 1941 m. su šeima persikėlė į Vokietiją. Baigęs Berlyne gimnaziją, buvo pa-šauktas į kariuomenę, kurioje tarnavo iki karo pabaigos.

Vedė 1946 m. Iki 1951 m. Erlangene ir Miunsteryje studi-javo teologiją. Nuo 1952 m. iki pensijos uoliai ir plačiai kaip kunigas darbavosi Freistatt'e, dalyvavo spaudos darbuotėje; 1963 m. su kitais redagavo Lie-tuvos vokiečių metrašty "Hei-matgruss". Po to 20 metų jis bu-vo vienintelis vienas to metraš-čio leidėjas – pats rašė straips-nius, vertė į vokiečių kalbą lie-tuvių literatūros kūrinius, šioje srityje tapo iškiliu; pats kūrė ei-

PRARETĖJO MŪŠY GRE-TOS birželio-liepos mėn. Amžiny-ben iškelia: D. Sakalauskaitė, A. Paškauskaitė-Šepetauskienė, Pr. Smalakaitytė, O. Smolskienė, V. Ti-jūnėlis, J. Šepetauskas, E. Skurke-vičius, Pr. Šinkūnas. Lietuvos

Pradinukai "Neringos" stovykloje stato laivus, stebint ir pagelbstint Snaigai Šileikienei

Ntr. L. Kulbienės

Vokietija tarp...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

į ekonomines, politines ir sau-gumo europines ir transatlanti-nes struktūras.

Žiniasklaidos domesys

Kaip minėjau, tik didesni dienraščiai rašė apie baltiečių susitikimą su K. Kinkel'iu. Nie-ko nepranešė mano klausomos Stuttgarto ir Frankfurto radijo stotys bei televizija. Vokietijos žiniasklaidos dėmesys šiuo me-tu yra nukreiptas į Čėčėniją, vaikų žudynes Belgijoje, konfe-renciją Stockholme, nes ir Vo-kietiją užplūdo labai plati vaikų pornografija. Skaitytojai laišk-kuose redakcijoms reikalauja vyriausybę imtis griežtų priemoni-ų. Geležinkelio, požeminių traukinių stotyse vyrai randa plačią jaunų mergaičių ir ber-niukų pasiūlą, o apie 10.000 "sekso turistų" skrenda į Tai-landiją, Filipinų salas. Iš 10.000 vyrų tik vienas vokiečių buvo nu-baustas kalėjimu – buvo rastas viešbutyje su 10-ties metų mer-gaite.

Dabartinėje Europoje beveik nėra valstybių sienų kont-rolės, tad narkomanai naudojami Europos narkotikų "rojumai" Olandijoje. Tačiau ir ten reikia brangiai mokėti, tad pinigai randami prostitutijoje, vagystė-se. Taip, pasikeitė senutė Euro-pa, pasikeitė ir Vokietija!

Hamilton, Ontario

PAGALBAI LIETUVOS VAI-KAMS a.a. Janinos Vizbarienės at-minimui, užjaučiant artimuosius, aukojo: \$20 – L. D. Stukai; \$10 – S. K. Karaškai; \$5 – G. Agurkienė. A. a. Juliaus Strodoskio atminimui \$20 aukojo L. D. Stukai; a.a. Jurgio Mažulaitio atminimui \$470 – J. Astar.

ALFONSO IR LINDOS KUZ-MICKŲ iš Paris, Ont., 50 metų ve-dybinės sukakties proga, sveikinda-ma \$40 aukojo Loretai Kalvaitytė.

Visiems nuoširdžiai dėkoja –

PLV komitetas

KANADOS LIETUVIŲ FON-DUI a.a. Vlodo Matukaitio atmini-mui pagerbti aukojo: \$40 – Sofija Matukaitienė, \$25 – J. E. Bajorai-čiai; a.a. Janinos Vizbarienės atmi-nimui pagerbti: \$20 – J. Pyragius, D. Zemaitienė.

Mirusiųjų artimuosius užjaučia ir už aukas dėkoja KLF.

Winnipeg, Manitoba

A. a. DONALDAS SATKŪ-NAS, 47 m. amžiaus mirė 1996 m. liepos 19 d. Donaldas dirbo Kana-dos Gamosaugos srityje ir buvo KLB Winnipeg apylinkės valdybos narys. Maldos sukalbėtos Omega laidotuvių koplyčioje, Portage la Prairie, MB. Palaikai sudėginti ir palaidoti šeimos kapavietėje Car-berly, MB, kapinėse. Liūdi motina Molly Satkūnienė, draugė Jacinthe, broliai Tomas ir Viktoras su šeimomis, kiti giminės ir draugai bei Winnipeg ir apylinkių lietuviai.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lietuvių dienraštis "Drau-gas" Čikagoje, lig šiol garsinęs savo leidybai telkiamą milijono dolerių fondą, vis dėlto ryžosi žengti anglišką žingsnį. Juos jau buvo išbandęs specialiai pasi-rodžiusiu numeriu. Rugpjūčio 23 d. laidoje oficialiai pranešta, kad bus du atskirai leidžiami "Drau-gai" – lietuviškas senelis ir ang-liškas jaunuolis. Senasis lietuviš-kas "Draugas" su visokiais teksto telkiniais ir ilgomis paklodėmis mums jau yra žinomas. Atrodo, "Draugo" leidėjai daugiau vilčių teikia angliškajam savaitraščiui. Aiškinama, kad jį galės skaityti visi lietuvių šeimų nariai išeivi-joje, net ir tie, kurie neįstengė skaityti lietuviško "Draugo". Be-veik džiaugiamasi, kad tokiems angliškajai "Draugo" savaitraštį dabar bus galima prenumeruoti kaip dovaną viešųjų ir asmeninių švenčių proga. Juk turinys bus lie-tuviškas, tik parašytas angliškai. Tai gal jau tokiu atveju reikėtų pasinaudoti ir kita proga. Kai miršta senasis lietuviško dienraš-tinio "Draugo" skaitytojas, jo pa-likuoniams dovanoti angliškojo savaitinio "Draugo" prenumera-tą, užuot pirkus tautinių spalvų gėles dienraštinio "Draugo" se-nojo skaitytojo karstui ir kapa-vietei papuošti. Tokia taktika tiks ir kitiems lietuvių išeivijos laik-raščiams, kai jie pradės atskirai leisti dvi laidas.

Zuzana Mažeikienė, veikla

Lietuvos vyčių narė Floridoje, mi-rė Boca Raton vietovėje, sulau-kusi aštuoniolikos metų. Anksčiau miręs jos vyras Antanas Mažeika yra buvęs Lie-tuvos vyčių centro valdybos pir-mininkas, priklausęs St. Peters-burgo skyriaus steigėjų ir vadovų gretoms. Velionė palaidota šalia savo vyro katalikų Calvary ka-pinėse St. Petersburg. Vyčių kuopos vardu atsisveikino Vikto-rija Kleivienė, Lietuvių klubo var-du – Albinas Karnius, šeimos vardu – sūnus Mažeika. Apeigas atliko kun. dr. Matas Čyvas.

Karaliaučiaus kraštas

Jame gerokai išplitusi bai-sioji AIDS liga. Pastarųjų dviejų mėnesių laikotarpyje ten buvo su-rasta 40 šia ligą turinčių asmenų. Tai dvigubai daugiau nei anks-čiau per septynerius metus. Lie-tuvoje taipgi yra šia liga ten už-sikrėtusių ligonių. AIDS liga Ka-raliaučiaus krašte sparčiausiai sklaidžia narkotikus vartojančios prostitutės. Per surusintą Kara-liaučiaus kraštą AIDS liga ver-žiasi ir Lenkijon. Karaliaučiaus kraštą ji pasiekia iš Ukrainos.

Gudija

Naujuoju Gervėčių šventovės klebonu yra paskirtas kun. Leonas Nestiukas. Informaciją apie jį pateikia "Lietuvių godų" kores-pondentas Bernardas Šaknys. Kun. Leonas Nestiukas yra gimęs 1955 m. liepos 24 d. Rusijoje Vo-logdos srityje. Tėvas yra gudas Petras Nestiukas, o motina lietu-vaitė Bronislava Uždavinytė. Tad klebonas kun. Leonas Nestiukas kalba taisyklinga lietuvių kalba.

Mat gyvenimo keliai jį nuvedė Kauno kunigų seminarijon, kurią baigė 1984 m. ir buvo paskirtas Gudijos Iviijos miestelin. Jam yra brangi lietuviybė, nes jo tėvai ir broliai save laiko lietuviais. Pa-maldas Gervėčiuose jam tenka laikyti lietuvių ir lenkų kalbomis. Lietuviams jos laikomos Gervėčių šventovės Girių koplyčioje. Lie-tuviai džiaugiasi naujuoju klebo-nu kun. L. Nestiuku, nes jis tikisi, kad jam pavyks pašalinti ligišiolinę įtampą tarp lietuvių ir lenkų.

Australija

Algimantas Jomantas, lietu-vis, viešintis savo gimtinėje Lietu-voje, Melburnan nori parsivežti dalį Lietuvos televizijos laidų. Jas jis norėtų rodyti Australijoje gy-venantiems lietuviams, pasinau-dodamas nekomercine Melburno stotimi. Šiam tikslui jau ruošiamą kultūrinę bei istorinę laidą "Po savo stogu". Apie šiuos Australi-jos lietuvių Algimanto Jomanto planus "Lietuvos rytu" rašo Dalia Musteikytė. Pasak jos, A. Jo-mantas žada derėtis su Australi-jos televizijos stočių vadovais, siekdamas net ir neapmokamos transliacijos. Vilties teikia nedidė Melburno televizijos stotis. Esą jai už paslaugas sumokėti lie-tuviai įsteigti surinkti pakanka-mai lėšų. Puvsalandžio ar valan-dos televizijos laidos iš Lietuvos turėtų būti rodomos kartą per sa-vaitę.

Vokietija

VLB Bonnos-Koelno LB apy-linkė šiemet surengė vakarą "Ne-pamiršk gimtojo krašto". Jis buvo pradėtas Annabergo namų kopy-tėlėje kun. dr. Konstantino Gul-bino atnauštomis Mišiomis. Da-lyvių buvo susilaukta iš tolimes-nių Vokietijos miestų. Po pamal-dų jie visi susirinko lietuviška tri-spalve papuoštoje Annabergo na-mų salėje. Tarp jų buvo ir Lie-tuvos atstovybės Bonnoje I sekr. Alg. Kundrotas, padaręs pranešimą apie dabartinės Lietuvos eko-nominę ir politinę būklę. Apie šios VLB apylinkės veiklą kalbėjo valdybos pirm. A. Sakalauskas. Į jos narių gretas įsijungė aštuoni iš Lietuvos atvykę jauni tautiečiai. Šventės dalyvių laukė jiems vi-siems paruošta lietuviška vakarie-nė. Buvo svarstyta galimybė su-stiprinti VLB Bonnos-Koelno ir Štutgarto apylinkių bendradarbia-vimą.

Century 21

OFFORD REALTY LTD.

Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduoiant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwood apylinkėse kreipkitės į

Angėlę Šalvaitę, B.A.,

pirkimo ir pardavimo atstovę.

J. mielai jums patarnaus.

Darbo tel. 705 429-2121 ar 705 445-5640

namų tel. 705 429-6428

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje.

įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki3.00%	Asmeninės nuo.....13.00%
santapas.....4.00%	nekiln. turto 1 m.....6.125%
kasd. pal. taupymo sąsk.....2.50%	
INDELIAI:	
90 dienų indėlius.....3.50%	Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai. Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asmeninių pasakų drauda iki \$25,000. Be to, narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu per 2 mil. dol. ir Kanados valdžios iki \$60,000 sumos draudimu
180 dienų indėlius.....3.50%	
1 m. term. indėlius.....4.00%	
2 m. term. indėlius.....5.00%	
3 m. term. indėlius.....5.50%	
4 m. term. indėlius.....5.75%	
5 m. term. indėlius.....6.25%	
RRSP ir RRRIF (Variable).....3.00%	
1 m. ind.....4.00%	
2 m. ind.....5.00%	
3 m. ind.....5.50%	
4 m. ind.....5.75%	
5 m. ind.....6.25%	

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

PIRMOJI LIETUVIŠKA SIUNTIMO BENDROVĖ KANADOJE

- * Laivu siunčiant \$8 už kubinę pėdą
- * Lėktuvu siunčiant \$5.50 už kilogramą
- * Pristatymas iki 50 kg \$14
- * Priimame visokias dėzes ta pačia kaina
- * Iš toliau siųsti per U.P.S.
- * Mes galime palydėti jus važiuojant į Lietuvą

Montrealyje – Leonas ir Genė Balaišiai tel. 514 366-8259
Hamiltono raj. – Bernardas ir Danutė Mačiai tel. 905 632-4558
Mississauga raj. – Algis ir Milda Trumpickai tel. 905 822-1827
Delhi, Simcoe – Andrius ir Gertrūda Usvaitai tel. 519 773-8007
Buffalo, N.Y. raj. Danguolė ir Don French tel. 905 871-1799

Informacijos klausimais dėl dolerių siuntimo, maisto siuntinių kainoraščių, dėl palydėjimo ar pagalbos nuvažiuoti į Lietuvą prašome rašyti arba skambinti:

Genė ir Vytautis Kairiams, 517 Fruitland Road,
Stoney Creek, Ontario L8E 5A6.

Tel. ir FAX 905 643-3334

KAIRYS BALTIC EXPEDITING

Greitai ir garantuotai pristatome Amerikos ir Kanados dolerius gavėjui į rankas. Pasirašytą pakvitavimą jums atsiųsime. 4% iki \$2,000.00 plus pristatymas, 3% daugiau kaip \$2,000.00 plus pristatymas.

	AMER. DOL.	KAN. DOL.
Siunčiama suma	\$	\$
Paslaugos 4% ar 3%		
Pristatymas į rankas	\$12.00	\$15.00
IŠ VISO	\$	\$
Siuntėjas:	Gavėjas:	
Tel.	Tel.	

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis

Tel 905 383-9026

154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių Namus)

Tel. 416 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

Torontiško „Atžalyno“ šokėjai, pasitikę šokėjus iš Brazilijos Toronte, keliaujančius į tautinių šokių šventę Čikagoje 1996 m. pavasarį

Reformuotinos Kanados lietuvių dienos

Daugelį metų jos telkė gausius pokario ateivius, bet pasikeitė nuotaikos, ir KLD nutrūko. Dabar jos vėl atgaivina Toronte. Jų sėkmei reikia visą programą pavesti jaunajai kartai, naujo stiliaus žmonėms

KAZYS BARONAS, Vokietija

Gyvendamas „senutėje“ Europoje, nesusekiau kelintosios iš eilės yra šiemetinės KLD, rengiamos Toronte Padėkos dienos savaitgalį, nes buvo padaryta kelerių metų pertrauka. Nežinau priežasčių, tačiau skaitydami išeivijos spaudą pastebėjau, kad į veikėjų eilės atėjo nauja karta su naujom idėjom, gal daugiau prisitaikydama prie Klevo lapo krašto gyvenimo.

Kanados jaunų atžalų suvažiavimai, jų darbas lituanistinėse mokyklose, jaunimo organizacijose yra skirtingas nuo 1947-1951 m. ketvirtos lietuvių bangos Kanadoje, kai teko rūpintis šeimos ateitimi, pastoge, dirbti sunkų fizinį darbą.

Ir pati lietuviškoji visuomenė, jos organizacinės struktūros dar vilkėjo vaikiškus drabužius. Taip pat nesantaika dėl vienos ar kitos srovės atstovo persvaros organizaciniam gyvenime persimetė net į lietuviškos spaudos puslapius, temdė ir sunkino lietuvišką veiklą.

Kitai nusiuteikusi jaunoji karta. Ji nepažinojo srovinių vaidų, jai buvo paruoštos lituanistinės mokyklos, įsteigti tautinių šokių rateliai, sporto klubai, ateitininkų, skautų organizacijos.

Kaip kilo KLD mintis?

Tolokai nuo Montrealio ir Toronto „skersėjų“ stovėjo Hamiltono lietuviai. Jie įsteigė Kanados lietuvių tarybos sk., tačiau 1949 m. gegužės 23 d. jį panaikino ir įsteigė Hamiltono lietuvių draugiją, parodydami tuo savo neutralumą tarp skaudaus ir bereikalingo Montrealio bei Toronto lietuviškų telkinių ginčo. Pokalbiai, didesnės pobūviai, suvažiavimai, svarstybos, paskatinio dirbti vienam tikslui – lietuviškos išlaikymui Kanadoje, kovai už Lietuvos laisvę. Milžiniški plotai išsklaidė lietuvių nuo Vankuverio iki Halifaxo, nuo Vindsoro iki šiaurinio Kvebeko. Tačiau kur buvo bent vienas lietuviško kraujo lašas, ten plakė lietuviška širdis. Ilgėjosi ji, troško nors kartą per metus susitikti plačiu mastu, pasijusti didingos tautos nare. Kilo mintis rengti Kanados lietuvių dienas.

Ši mintis kilo 1953 m. KLB-nės Hamiltono apylinkės valdybos posėdyje. Ten buvo parinktas ir vardas – Kanados lietuvių dienos. Bet kaip tą mintį įgyvendinti? Valdybos narių dauguma dirbo fizinį darbą. Reikės daug laiko posėdžiams, varstyti kanadiškų įstaigų duris, spręsti finansinius klausimus. Juk valdybos kasoje tik keli doleriai. O kaip reaguos Kanados lietuviai? Ar jie atsilieps į hamiltoniečių kvietimą?

Pirmieji pareigūnai

Sudaromas garbės komitetas: šventės rengėjų garbės pirmininkas – Hamiltono meras L. D. Jackson; garbės komitetas: Hamiltono vyskupas J. F. Ryan, Vilkaviškio vysk. V. Padolskis, kun. J. Tadaras, parlamentaras T. H. Ross, Lietuvos konsulas V. Gylys, CHML radio stoties komentatorė E. Hyder, brig. J. A. Roberts, kpt. J. Cannon, parlamento narys W. M. Frolick, J. Matulionis, dr. V. Kavolis, Stp. Kairys, dr. A. Šapoka, red. J. Kardelis. Rengėjai – KLB-nės Hamiltono apylinkės valdyba: pirm. J. Kšivickis, vicepirm. K. Baronas, sekr. St.

Dalius, išd. VI. Antanaitis, šalpos – J. Giedraitis, švietimo – J. Mikšys ir narė V. Subatnikaitė. (Iš šio pasaulio yra iškeliavę J. Kšivickis, J. Mikšys, J. Giedraitis, VI. Antanaitis).

Sėkminga pradžia

Įtemptas pusmečio darbas davė gražiausius vaisius: į pirmąsias KLD Hamiltone 1953 m. rugsėjo 5-6 d.d. suvažiavo apie 3000 lietuvių, kurie šeštadienį stebėjo krepšinio rungtynes, vakare kanadiečių karių pratimų salėje susirinko bendram pobūviui, sekmadienį dalyvavo šv. Mišiose, ir po pietų – koncerte.

Sužavėtas lietuviams buvo miesto meras L. D. Jackson su žmona. Pasikvietęs į savo įstai-gą vietos dienraščio „The Hamilton Spectator“ atstovą, jam papasakojęs visas lietuvių iškilmes, puikų lietuvių tautinį meną, puikiai sugiedotą Kanados himną (Toronto „Varpo“ ir Hamiltono „Rūtos“ chorai), lietuviai atėviai esą kultūringos tautos atstovai ir t.t. Toks ilgas ir gražus straipsnis – pasikalbėjimas buvo pirmas Hamiltone, o gal net ir visoje Kanadoje, parodęs, kad lietuvių tauta gyvuoja, lietuviai yra geri nauji Kanados gyventojai, susirūpinę savo pavergtos Lietuvos ateitimi, jos laisvę. Nuo KLD prasidėjo labai glausdus bendradarbiavimas su meru (atvykdavo į visus lietuvių renginius), miesto valdyba.

Nelaukta pertrauka

1953 m. Hamiltone pradėta gintarinė grandinė kiekvienais metais sparčiai didėjo, apimdama beveik visus didesnius lietuviškus telkinius. Deja, vienais metais ji staiga nutrūko. Priežastys? Daug jų gali būti: kiekvienais metais panaši programa, taigi neįdomu, nepatrauklu. O gal įsiliejimas į kanadišką gyvenimą, užsidarymas šeimos gyvenime bei artimųjų ir pažįstamų ratelėje, įsiliejimas į kanadišką veiklą.

Mėgstu melstis senose šventovėse (mano parapijos beveik šimtmetė), dažnai persikeliu mintimis į „cantus gregorianus“ laikus, prisimindamas pilnas tikinčiųjų šventoves. Deja, šventovėse šiandieną matomi tik žilagalviai, kur-ne-kur vienas kitas jaunuolis-lė.

Sumoderninti KLD!

Visai kitas vaizdas, kai Mišios skiriamos jaunimui: visos vietos užimtos, prie altoriaus gitara, būgnelis su čigonaiskais skambučiais, akordeonas, o tikybinių giesmių melodijos primena man lengvo žanro dainas. Bet jaunimas kartu gieda,

Lietuvos ir išeivijos skautų stovyklos Anglijoje pastovylė su savo vėliava Lietuvių sodybos parke

Lietuvos ir išeivijos skautų stovykla

Anglijoje buvo surengta stovykla, kurioje dalyvavo skautų grupė iš Lietuvos ir išeivijos skautų dalis. Iš Kanados dalyvavo vyr. skautininkas Romas Otto, iš JAV – keletas vadų

1996 m. liepos 27 – rugpjūčio 4 Anglijoje viešėjo Lietuvos skautų grupė, kurią sutiko instruktoriai iš JAV, Kanados ir Anglijos. Su kanadiečių vyr. skautininku Romu Otto susitikę kasmetinėje „Baltijos“ jaunųjų skautų stovykloje prie Sylvere ežero pasikalbėjome. Štai kaip jis atsakė į mūsų klausimus.

– *Kaip pasisekė išvažiuoti iš Lietuvos 76 skautų grupei ir kaip gimė mintis suorganizuoti tokią idomią jungtinę – išeivijos ir Lietuvos – skautų stovyklą?*

– Pasaulio skautija yra pasidalinusi į kelis padalinius. Vienas tokių yra Europos, kuriam priklauso ir Anglijos lietuviai skautai. Jie ir buvo svarbiausi šios pirmosios tokio pobūdžio skautiškos išvykos organizatoriai. Mat jaunesniems vadams norėta surengti specialius skiltininkų kursus. Šia proga kaip tik ir kilo mintis iš Lietuvos pakviesti brolius ir seses, kurie atobusu atvažiuo iš įvairių Lietuvos vietų. Kartu su jaunaisiais skautais atvyko ir vadovai, taip pat būrys nepriklausančių skautams dalyvių, kurie, kaip buvo mums pranešta, norėjo susipažinti su skautų gyvenimu, jų tradicijomis, buitimi. Tie besidomį skautija asmenys atskrido savarankiškai lėktuvu.

– *Kas iš Amerikos, Kanados ir Lietuvos šioje stovykloje dalyvavo?*

– Iš Anglijos atvyko Vida Gasparienė, o iš Šiaurės Amerikos buvo pakviesti penki didelių patirtį turį lietuviai instruktoriai, kurių svarbiausias tikslas – skiltininkų kursai. Stovyklos štabą sudarė šie daugelį stovyklų dalyvavę skautininkai: Laima Kiliulienė, Naida Šnipaitė, Donatas Ramanauskas, Birutė Banaitienė (JAV), Romas Otto (Kanada), Vida Gasparienė (Anglija).

– *Kur ir kaip buvote įsikūrę?*

– Mus visus mieliai priglaudė Anglijos lietuvių sodyba, kurios parko miškuose ir surengėm savo stovyklą. Ją sudarė trys pastovylės: sesių, brolių ir vadovų. Iš viso turėjome 11 skiltinių. Stengėmės parinkti prasmingą stovyklavietės pavadinimą – „Vienybės kelias“. Juk mes, norėdami kuo daugiau pagelbėti mūsų beatsikuriančiai skautijai, iš tikrųjų nuoširdžiai trokštame, kad visi – tiek Lietuvoje gyvenantys, tiek ir išeivijos jaunieji ir vyresnieji mūsų broliai ir

sesės – atrastų bendrą kalbą, susibičiuliuotų, kad mes turėtume ryšius ne su kokia viena skautijos dalimi, bet su visos Lietuvos vieninga ir draugiška skautų organizacija, siekiančia tų pačių tikslų, besilaikančia tų pačių skautavimo taisyklių, gyvenančių ir dirbančių ta pačia lietuviškumo dvasia ir vykdančia visus organizacinės veiklos reikalavimus. Tada būtų, kad pasaulio skautų gyvenime lietuviai galėtų kaip pilnateisūs narys atstovauti mūsų tautai tarptautiniu mastu.

– *Kokia buvo šio išplėstinio seminaro programa, tikslas ir pobūdis? Ar tikrai tokio masto lietuvių skautų stovykla pateisino abiejų pusių viltis?*

– Mūsų programos tikslas – skiltių pratybos. Jos svarbiausios dalys: kas ir kaip sudaro skiltių organizacinius, buitinius ir ideologinius pamatus; kaip reikia suburti skiltį ir kaip joje įgyvendinti visą skautiškojo gyvenimo svarbiausius reikalavimus, kaip ją darniai išlaikyti ir kaip parengti skautus, kad, įpratę savarankiškai tvarkytis, pagal šį būdą vėliau jie patys galėtų mokyti kitus jaunesnius skautus. Visa mūsų programa parengta pagal Gilvellido kursų pavyzdį. Kaip paliudijo kursantų klausimai, mūsų seminaras dalyviams buvo naudingas. Ypač buvo susidomėta stovyklos pionieriška įranga miško sąlygomis: kaip išnaudoti reljefą, kuro atsargas, gamtoje pasitaikančias alas, medžius, šakas, lapus ir kitus atsitiktinius daiktus. Daug kam labai įstrigo mūsų mintys, kad nuo jaunų dienų skautas turi ugdyti tarpusavio meilę, atsakomybę ir pagarbią Dievui, tėvynei, savo broliams sesėms ir kiekvienam žmogui.

– *Jūs turite didelę skautijos darbo patirtį. Kaip galėtumėte įvertinti dabartinius jaunuosius ir vyresniosios kartos Lietuvos skautus?*

– Jaunieji skautai, su kuriais man teko stovykloje susidurti, labai ištroškę žinių apie įvairiausius skautijos gyvenimo atvejus, žygius, gamtą ir tarpusavio santykius. Jiems įdomi skautų organizacijos įsteigimo istorija, pats skautiškas judėjimas ir tikslai. Kadangi Lietuvoje turime nemažą girių ir iš viso nuosėdų lietuvių suaugęs su mišku, kaip jau poetiška yra aprašęs „Anykščių šilėlyje“ vyskupas Antanas Baranauskas, daug ką ypatingai vilioja skauto elgesys ir gyvenimas girioje.

Iš kitos pusės, lietuviškoji skautija tikrai neseniai pradėjo atgimti. Ji stokoja lėšų ir kitų normaliam skautų gyvenimui reikalingų dalykų. Jiems reikia rinktis literatūrą, kurti arba prisiminti senąsias tradicijas, burti spaudą, tarsi iš naujo atrasti jau spėjusius per 50 metų užželti garbingus savo pirmtakų takus, arba patiems išminti naujus takus. Dabartinė ir skautų gretas atėjusi karta tikrai neturėjo tokių išpuoselėtos stovyklavietės metodikos, įrangos, skautiško gyvenimo papročių, kaip mes savo metu ir dabar tebeturime Vakaruose. Todėl, jei norėtume kelis žodžius tarti apie dabartinius Lietuvos skautų vadovus, mums atrodo, kad daugeliui iš jų trūksta teorinių žinių, patirties, kuria mes mieliai intumės dalintis, jei būtume kviečiami ir būtų sudarytos tokiam bendradarbiavimui bent minimaliausios sąlygos, parodyti geri norai ir būtų sudarytas visų Lietuvos skautų vadovų ir visos skautų organizacijos bendras veiklos ir darbo planas.

Dėkojame R. Otto už atsakymus. Linkime visai – tiek užsienio, tiek ir Lietuvos skautijai – kuo greičiau surasti bendrą kalbą ir bendrus kelius, kad jie visi kitiems arčiau pažintų, abipusiškai vieni iš kitų pasimokyty, vaisingai bendradarbiautų.

Kalbėjosi kun. –

K.J. Ambrasas, SJ

Dešinėje su lazdele atamas gen. lt. N. N. KRASNOVAS prieš išvažiuojant į „konferenciją“

Britų globojami kazokai

Buvę Raudonosios armijos kariai, nugalėti neva į svarbią konferenciją, išgirdo britų sprendimą – grąžinti sovietams

LEONAS BALTUŠIS

Nepaisant visų mjr. R. Davies užtikrinimų, ne visi juo tikėjo. Tai buvo juk Raudonosios armijos kariai. Stovyklą pasiekė kalbos, kad gen. lt. A. A. Vlasovas ir jo kariai buvo išduoti Raudonajai armijai Čekoslovakijoje, o 1944 m. spalio 31 d. iš Anglijos, per Murnanską, buvo prievarta grąžinti šimtai rusų belaisvių ir perduoti tiesiai SMERS (Smert špionam – Mirtis šnipams) žudikams. Tai specialus NKVD dalinys, kurio uždavinys buvo egzekucijos ir sadistiški tardymai. Ten dirbo daugiausia čekistų vaikai, kurie už tai nebūdavo siunčiami į frontą.

Gen. lt. N. N. Krasnovas buvo parašęs laišką britų maršalui Alexander, kuris civilinio karo metu buvo priskirtas prie baltųjų gen. N.N. Judenič. Buvo vedęs rusų aristokratę. Kazokų padėtis buvo skirtinga ir apie priverstinį grąžinimą negali būti jokios kalbos. Taip galvojo beveik visi buvę Civilinio karo veteranai. Jų įsitikinimu „karūnos“ (suprask, Anglijos) karininko žodis yra kone šventas, ir kiekvienas tuo šiek tiek suabejojęs turėdavo išklausyti labai daug „pamokslų“.

Gegužės 15 d. atsirado Raudonojo kryžiaus atstovai su maistu ir sanitarijomis dovanomis. Nuotaika pagerėjo, bet neilgam. Gegužės 18 d. stovyklą lankė 78-tos pėstininkų divizijos vadas gen. mjr. Robert Arbuthnot. Apžiūrėjęs Peggetz stovyklą, liepė pagerinti maisto davinį, pasikalbėjo su moterimis ir vaikais bei jaunais kadetais.

Prieš kiek laiko anglai buvo atėmę nemažą skaičių arklų. O arklys kazokui yra viskas. Prieš atimant arklius, vienu atveju, kazokas nušovė arklį ir pats nusišovė. Gen. mjr. T. I. Domanovas, kuris visur lydėjo anglų generolą, matydamas, kad jis yra gerai nusiteikęs, paklausė, kada bus grąžinti arkliai? Gen. mjr. R. Arbuthnot staiga visiškai pasikeitė, pareiškdamas, kad arkliai yra Britų imperijos nuosavybė, o kazokai – belaisviai. Tais žodžiais baigėsi visa inspekcija. Kai tai buvo pranešta gen. lt. N.N. Krasnovui, šis vėl sėdo ir parašė antrą laišką maršalui Alexander. Deja, šis garbingas karys nežinojo, kad tie jo laiška nepasiekdavo adresato. Jie būdavo sulaikomi britų V korpo štabe.

Ankstytą gegužės 27 d. rytą mjr. R. Davies, atvykęs į kazokų štabą pareiškė, kad kazokų žandarmerija turi grąžinti visus jiems paliktus ginklus iki šios dienos popietės. Nuraminti nepasitikintiems kazokams buvo pasakyta, kad jiems vėliau bus išduota daug geresnė angliška ginkluotė.

Tą patį vakarą mjr. R. Davies, lydimas savo vertėjo lt. Butlerovo, atvyko į gen. mjr. T. I. Domanovo štabą Lienz miestelyje. Čia jis perdavė gen. Domanovui raštišką įsakymą kazokų karininkams dalyvauti konferencijoje, kurioje jiems pranešimą padarys pats maršalas Alexander. Konferencija įvyksianti kažkur į rytus nuo miestelio Oberdrauburg. Lt. Butlerovui tai buvo staigmena. Išėjęs iš gen. Domanovo štabo, jis tiesiai kreipėsi į mjr. R. Davies: „Esite karininkas ir turite vykdyti įsakymus, bet aš tikiu, kad esate džentelmenas ir mano draugas. Juk žinote, kad aš turiu žmoną ir kūdikį Peggetz stovykloje. Ar mes tikrai po konferencijos grįšime atgal?“

„Taip, nėra jokios kalbos,

visi grįšite rytoj vakare,“ – užtikrino R. Davies.

Tą pačią dieną I kazokų divizijos vadas plk. K. Wagner gavė įsakymą perkelti diviziją į naują stovyklą netoli Weitensfeld. Britų karininkas pasirodė simpatiškas ir davė suprasti, kad tai yra pradžia kazokų grąžinimo sovietams. Plk. K. Wagner įsakė savo kariams elgtis, kaip kas išmano. Jis pats, su keliolika vokiečių karininkų, perdavęs pareigas plk. Sukalo, pasitraukė per Alpių kalnus į Vokietiją.

Gegužės 28 d. 11 v.r. Peggetz stovyklos aikštėje, anglų įsakytį susirinko beveik visi kazokų korpo karininkai. 83 karininkai buvo palikti prie dalinių neva tvarkai palaikyti. Kazokų karininkų, jų tarpe 17 generolų, buvo 1,575, o įskaitant Kaukazo legiono 125 karininkus, iš viso susidarė 1,700 vyrų, kurių 68% buvo palikę Rusiją 1920 m., o kiti jau net gimę Vakarų Europoje.

Prie stovyklos aikštės susirinko didžiulė masė žmonių išlydėti savo vyrų, tėvų ir pažįstamų. Daugelis moterų nesislėpdamos verkė, nes, nepaisant visų raminiųčių, žmonės angliais nepasitikiėjo. Kazokų karininkai, kurie tikrai tikėjo, kad jie pamatys maršalą Alexander, buvo apsiręnę geriausiomis uniformomis. Jie buvo suskirstyti į 3 grupes: Dono, Kubanės ir Terek'o. Tai buvo pažymėta jų antpečiuose. Priekyje kiekvienos grupės stovėjo jų „atamas“. Visi buvo prisisėję medalius gautus per I-jį pasaulinį karą. Iš visų išsiskyrė Terek'o „atamas“ savo impozantišku ūgiu bei išvaizda. Jo plati žila barzda ir inteligentiškas veidas darė visiems labai didelį įspūdį.

Gen. lt. N.N. Krasnovas žmona Lidija sunkiai galėjo sulaukyti ašaras. Vyro apkabinta ir pabučiota, išgirdo savo vyro pažadą, kad jis bus namie prieš 8 v.v. Juk per 45 metus vedybinio gyvenimo jis visuomet laikė savo žodį. Generolas atrodė jautė, kad daugiau savo žmonos nepamatys, nes dar kartą priglaudęs paprašė, kad ji jam nusišypsotų, nes jis visuomet taip mėgo jos šypseną. Ši šypsena, deja, jau buvo pasukinė.

Prie stovyklos vartų stovėjo didžiulės autobusai ir 60 karių (3 tonų) sunkvežimių. Kazokų štabo viršininkui gen. Solomachin sukomandavus, visos 3 grupės, pražygiavusios vartus, pradėjo lipti į sunkvežimius. Visa ši didžioji niekšybė būtų pasibaigusi be jokio triukšmo bei garso, jei staiga kelerių metų mergytė, pamačiusi savo tėvelį lipant į vieną iš tų sunkvežimių, ištrūko iš savo mamos ir garsiai verkdamas bei rėkdamas pasileido bėgti sunkvežimių link,

Beveik visiškai tuo pačiu metu atamas gen. mjr. T. I. Domanovas ir jo vertėjas lt. Butlerovas su savo mašina atvyko į anglų 36-tos pėstininkų brigados štabo būstinę netoli Oberdrauburg. Čia jų jau laukė brigados vadas gen. mjr. G. Musson. Mandagiai, bet kartu ir griežtai pareiškė, kad yra gavęs įsakymą visus kazokų dalinius bei jų šeimas perduoti sovietams. Jam tai esą labai nemalonu, bet įsakymas yra kategoriškas.

Gen. mjr. T. I. Domanovas ir lt. Butlerovas, nieko neatsakę, išbalę ir tylėdami apsisuko ir, lydimi anglų karininko kaip sargo, sėdo į sunkvežimį ir ... pajudėjo į rytus. Jiems dabar buvo labai aišku į kokią „konferenciją“ juos veža šis „karūnos“ karininkas.

● Reikia žvelgti į ateitį toliau negu siekia praeitės šešėliai.

– Lech Walesa

Išėivijos rašytojai VD universitete

Pokalbis su Vytauto Didžiojo universiteto profesoriumi ALGIRDU-TITU

ANTANAIČIU, dėstančiu išėivijos literatūrą

– Pradėkime pokalbį klausimu apie Jūsų kilmę ir šeimą.

– Esu panevėžietis, ūkininko sūnus, gimęs Trakelių vienišioje, Naujamiesčio valsčiuje. Mokiausi Kundrėnų kaimo ir Naujamiesčio pradžios mokyklose bei Panevėžio vyru (dabar – J. Balčikonio) gimnazijoje. 1944 m. rudenį pasitraukiau į Vokietiją, kur po karo gyvenau perkeltųjų asmenų (displaced persons) stovyklose, bent trejetą metų mokytojaudamas lietuviškoje pradžios mokykloje. 1949 m. pavasarį emigravau į Čikagą, JAV, kur ir dabar tebegyvenu... Esu vedęs, užauginau penkias dukteris, kurių trys yra ištėkėjusios ir savo ruožtu augina šeimas...

– Kur ir kokį mokslą esate baigęs? Ką anksčiau dirbote Amerikoje?

– Pradžioje JAV dirbau įvairius darbus, išbandydamas dar Vokietijoje I.R.O. (International Refugee Organization) kursuose išmokus amatus: siuvėjo, dažytojo, mūrininko... Bedirbant pianinų fabrike, prasi-dėjo Korėjos karas ir buvau pašauktas JAV kariuomenėn, kurioje atitarnavęs, kaip karo veteranas, galėjau gauti valdžios stipendiją. Ja pasinaudodamas baigiau komercinius mokslus Čikagos De Paul universitete. Porą metų išdirbęs sąskaitųboje didelėje General Electric imonėje, perėjau į atskaitomybės tikrinimą ir beveik trisdešimtį metų dirbau Kalifornijos valstijos auditorium, tikrindamas mokesčių atskaitomybę didžiųjų tarptautinių imonių centruose, po daugelį kartų apvažinėda-

mas visus didžiuosius ir eilę mažesnių Amerikos miestų...

– Kas jus paskatino imtis literatūrinio darbo? Ką esate išspausdinęs ir kokią literatūrologinę medžiagą pradėjote rinkti?

– Literatūra mane visada traukė. Jau pradžios mokykloje bendradarbiauau „Šaltinėlyje“, gimnazijoje – „Ateities spinduliuose“ ir priklausiau garsiajai Julijono Lindės-Dobilo meno kuopai. Rašiau eilėraščius, o vėliau – prozą, daugiausia novelės. Gaila, kad tai buvo sovietinės ir nacių okupacijų metais, kada moksleiviškų laikraščių nebuvo ir kūrybą skaitydavome tik meno kuopos susirinkimuose bei literatūros vakaruose... Į laikraščius vėl pradėjau rašyti tik atvažiavęs į JAV... Studijuodamas bent porą metų po kelias valandas per dieną dirbau „Naujenose“, viename iš trijų tada Čikagoje ėjusių lietuviškų dienraščių. Įvairiais slapvvardžiais rašydavau knygų ir kultūrinių renginių recenzijas. Baigęs universitetą ir bedirbant savo profesijoje, kai bičiulis poetas Algimantas Mackus pradėjo redaguoti „Margutį“ ir sumanė jį padaryti rimtu kultūriniu žurnalu, mane pakvietė bendradarbiauti, pasiūlė rašyti metines išėivijoje išleistų grožinės literatūros knygų apžvalgas. Kai 1964 m. gale A. Mackus žuvo automobilio nelaimėje ir „Margutis“ sustojo, buvau Vytauto Kavolio paprašytas tas apžvalgas perkelti į jo redaguojamą „Metmenis“, kur jos ir buvo spausdinamos apie dešimtį metų. Kai atsirado „Akiračiai“, ilgainiui pasirodė panašaus pobūdžio ra-

šiniams tinkamesnis ir erdvesnis mėnraštis, perėjau į jį ir ten rašau iki šių dienų. Tokiu būdu esu ne tik perskaitęs visas išėivijoje išleistas grožinės literatūros knygas, bet ir apie didelę jų dalį esu rašęs ar kalbėjęs savo bent tuziną metų vestoje valandėlėje „Autoriai ir knygos“ vienoje lietuviškoje radijo programoje...

– Turbūt būtų galima sakyti, jog ir dabartinės jūsų paskaitos Vytauto Didžiojo universitete yra jūsų jaunystės svajonių išsipildymas?

– Esu tikrai laimingas, kad galiau savo dešimtmečiais įgytus ir sukauptas žinias perduoti Lietuvai, o ypač jos jaunajai kartai.

– Kaip įsikūrėte Kaune ir kokias paskaitas skaitote VDU?

– Kai 1994 m. pradžioje VDU rektorius prof. Bronius Vaškėlis pasiūlė 1994-1995 mokslo metais dėstyti išėivijos lietuvių literatūrą, dėl kursų apimties turėjau tartis su literatūros katedra. Rektorius patenkė tik vieną sąlygą: nesirinkti poezijos, nes ją pažadėjęs dėstyti Ohio State universiteto profesorius Rimvydas Šilbajoris. Susirašinėjant nusistovėjo trijų apžvalginių kursų turinys: įvadinis buvo pavadintas „Išėivijos literatūros ir kultūros apžvalga“, **Proza I** apėmė vyriausios kartos kūrybą, arba tuos rašytojus, kurie augo ir brendo Lietuvoje ir ten buvo išleidę nors vieną knygą, o **Proza II** – viduriniąją kartą, subrendusią išėivijoje ir visas savo knygas išleidusią jau už Lietuvos ribų. Įvadiniam kurse buvo liečiama visa

ALGIRDAS TITUS ANTANAITIS Lietuvos mokytojų sąjungos konferencijoje Mažvydo bibliotekoje, Vilniuje, 1994.XII.7 Nuotr. A. Žiziūno

išėivijos kultūrinė (ypač literatūrinė) veikla nuo 1945 m. iki šių dienų, o prozos kursuose aptariami svarbiausieji beletristai, pirmajame nuo Vinco Krėvės iki Juozo Krailauško, o antrajame – nuo Pulgijo Andriešio iki Aleksandro Napoleono Dičpetrio... Turėjau daugiau negu pusmetį laiko susirinkti medžiagą, išsiųsti į Kauną daug knygų, o nuvažiavus teko jau derintis prie aplinkybių.

Butus užsienio dėstytojams parūpina universitetas. Dabar dauguma jų gyvename senamiestyje, netoli rotušės, naujai suremontuotose patalpose Mui-tinės gatvėje, kur įrengta keliolika vieno, o kartais ir poros kambarių gana jaukių butukų.

– Kokios nuomonės esate apie savo studentus? Kaip jie priima ar įvertina jūsų darbą?

– Trumpai apie studentus nebūtų galima atsakyti jau vien dėl jų įvairumo: VDU mano paskaitų klausė nuo pirmakursių iki magistrančių ir daktarančių. Klaipėdoje pirmą semestrą turėjau vien penktakurses, o antrąjį – vien ketvirtakurses. Jų lyginti su amerikiečiais studentais ne negalėčiau, nes JAV iš viso nieko universitete nesu dėstęs. Susiduriant vien paskaitose ir pažinimas tegali būti tik paviršutiniškas ir vienapusiškas. Gana akivaizdus yra didesnis studentų uždarumas. Net ir skatinant ar raginant beveik niekas nieko neklusinėja, o paklausti atsako trumpai ir nenoromis. Rašto darbai parodė gana aukštą išsilavinimo lygį, o neretai ir neeilinius gabumus. Pastaruoju metu, ypač seminaruose mano studentės jau darosi kalbesnės ir atviresnės. Anksčiau gal trūko didesnio pasitikėjimo savimi, o gal tebeveikė ir buvusios siste-

mos išugdytas nepasitikėjimas svetimaisiais ir atvirumo baimė.

Patį pirmąjį semestrą labai džiugiai nuteikė ir sujaudino vienos studentės šilta padėka, išspausdinta dienraščio „Kauno diena“ skaitytojų laiškų skyriuje, į kurį mano dėmesį atkreipė mūsų bendrabučio valytoja. Kiek prisimenu, laiškas baigėsi maždaug tokiu sakiniu: „Ačiū, kad esate čia, šalia mūsų“. Laiško rašytojai padėkojau visos auditorijos akivaizdai, nes jaučiau, jog ji kalbėjo ne vien savo vardu. Ir šiandien tebegalvoju, kad tai buvo pats didžiausias įvertinimas kokį bet kada esu patyręs. Ir labai įpareigojantis įvertinimas....

– Ar dar sugrįšite į Lietuvą dėstyti?

– Esu pasiryžęs dar bent metams sugrįžti. Šį pavasarį, besiregistruojant ateinančių mokslo metų pirmajam semestrai, du mano kursai jau buvo paskelbti. Įvadinis ir tas, kuriame kalbu apie išėivijoje subrendusią rašytojų kartą. Dabar jau esu žymiai geriau susipažinęs su vidurinių mokyklų lietuvių literatūros programa ir vadovėliais. Žinau, kad daugelio tarpukario nepriklausomybės metais rašiusiųjų kūryba įtraukta į vidurinių mokyklų vadovėlius. Rašoma ne vien apie Vincą Krėvę, Igną Šeinių, Jurgį Savickį, bet ir apie Antaną Vaičiulaitį, Marių Katiliskį, Antaną Škėmą ir kitus. Kaip tik dėl to ir savo dėstomus kursus teko pritaikyti. Paskutinis Viktorijos Daujotytės ir Eleonos Bukelienės „Lietuvių literatūros“ vadovėlis, skirtas dvylik-tai klasei, yra labai gražiai pernai „Šviesos“ leidyklos išleistas ir padarė labai gerą įspūdį.

Kalbėjosi – kun. K. J. Ambrasas, SJ

Knyga apie gyvenimą ir šoki

Genovaitės Dumčiūtės-Breichmanienės atsiminimai

Č. SENKEVIČIUS

Lietuviškosios odisėjos atsiminimų leidiniuose slenka viena po kitos. Daugeliui dabartinių išėivių, tada dar jaunų, ką tik gyvenimą kurti pradėjusių, 1944-tųjų vasara buvo netikėto lūžio trenksmas, sujudinęs gimtąją žemę po kojom. Ne vienai šeimai arkliais kinkyti vežimai, apkasų kasimas, bombardavimai ir nesibaigiantis alkis taip giliai įsirėžė atmintin, kad tų likiminių dienų našta, dar vis ir šiandien kažkaip jaučiama, rodo kiek palengvėja pasipasa-kijos. Užtat suprantamas ir tų rašomų atsiminimų srautas.

Prieš akis Genovaitės Dumčiūtės-Breichmanienės neseniai pasirodžiusi Lietuvoje išleista knyga „Mylėjom Lietuvą iš tolo“. Tai didoko (maždaug sąsiuvinio) formato 216 psl. nuotraukomis pailiuotasis, pirmu žvilgsniu gražiai atroditas leidinys. Nuomonė ta pati knyga pavardę, paskaičius. Pradėjus skaityti, kaip nuo Vilkaviškio su arkluku trauktasi į Vokietiją, tuoj pat norisi pavartyti puslapius, pažūrėti, kas ten toliau, nes negi visa knyga – tik ta vargingoji odisėja? Ir randi, kad ne. Randi tenai kitokio gyvenimo, kitokių vaizdų ir nuotykių. O svarbiausia – „Gyvataras“. Jam visi kiti knygos puslapiai.

Grįžti atgal prie pirmųjų. Knyga pradedama B. Brazdžionio „Mylėsi Lietuvą iš tolo visa širdim, visais jausmais“. Taip – tasai mylėjimas iš tolo čia, šioje knygoje, aiškia gija nusidrikęs iki paskutinio puslapio, iki paskutinio sakinio: „Mažos mūsų tautos vaikai išblaškyti po platusį pasaulį dainuota ilgesio daina, kuri juos gudžia ir veda prisiminimų takais“...

Knyga nėra suskirstyta į jo-kiais skyriais. Gyvenimas chronologine tvarka pasakojamas trumpais atskirais straipsniais. Skaityti lengva. Nešven-giamas susitikimas ir su gerai žinomais dalykais, nes daugelio išėivių dienos ir rūpesčiai buvo maždaug vienodi. Tie „savęs“ pamatymai taipgi skaitytoją riša prie puslapių, ypač tie, kuriuose kalbama apie pokarinį gyvenimą stovyklose. Tačiau vis dėlto įdomiausia ir išskirtina – tai „Gyvataro“ veikla, jo kelionės, koncertai Vakarų Kanadoje, Pietų Amerikoje, Australijoje, išvykų vertinimai, atsiliepimai apie jas, kruopštas joms ruošiasis, tūkstančiai nesibaigiančių repetacijų. Visa tai iš tikrųjų ir sudaro knygos turinį, nes kiti aprašymai, įskaitant ir 1944-tųjų odisėją, sutilpo į 67 puslapius,

tapdami savotišku priešaušriu belaukiant šviesios ir prasmingos dienos, kai dėl meilės Lietuvai iš tolo žengti nebesuskaičiuojami tūkstančiai žingsnių, po pasaulį vežiotas Lietuvos vardas ir šokis, visą tą ryžtingą ir reikšmingą veiklą pradėjus 1959 metais Hamiltono lietuvių parapijos salėje, susirinkus 12 šokėjų.

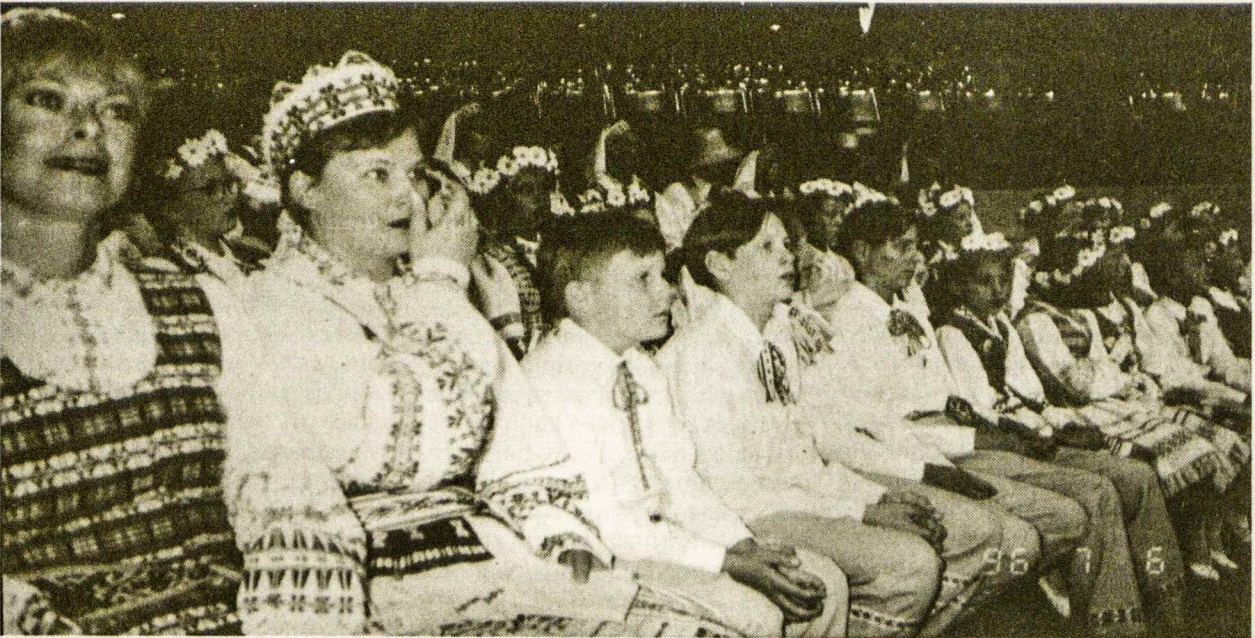
Kas sekė išėivijos spaudą, dažnai rasdavo ką nors apie „Gyvatarą“ – tai, žiūrėk, straipsniukai sukakčių progomis, tokios nuotraukos po koncertų, tai jų aprašymai. Per keliasdešimt metų apie „Gyvatarą“ daug kas buvo pasakyta. Šioje knygoje autorė atrinko kas būtiniausiai sakyтина. Tuo būdu leidinys tapo sutraukta „Gyvataro“ veiklos apybraiža, prašokstanti asmeninių atsiminimų žanrą.

Veiklos aprašymus papildė nuotraukos, kurios tarsi tikri dokumentai patvirtina teiginis, įvykius, šokančiojo jaunimo pasaulį, kurio džiaugsmą tegalėjo pajusti tik jame patys besireiškiantys. Nuotraukos ryškios; kai kurios galėjo būti didesnės, rodos, joms ir vietos buvo paliktos. Parašai po jomis truputį per smulkūs, lyg iš kito leidinio perfotoграфиuoti. Spaudos darbas švarus, korektūros klaidų nedaug. 153 psl. eilėraštis turbūt per neapsižiūrėjimą išspausdintas puslapio šone, ne centre. Maži techniniai ar kitokie netikslumai jokios reikšmės neturi vertinant šį įdomų leidinį.

Genovaitė Breichmanienė, MYLĖJOM LIETUVĄ IŠ TOLO. Redaktorai: Rūta Babavičiūtė ir Kazys Poškaitis; meninė red. Audronė Lasinskienė, kompiuteriu rinko Enrika Stanevičienė. Išleido Lietuvos liaudies kultūros centras Vilniuje, spausdino P. Kalibato spaustuvė. Tiražas – 500 egz.

Dabartinės Lietuvos pašto ženklas Nuotr. M. Pranevičiaus

Toronto „Gintaro“ šokėjai tautinių šokių šventėje Čikagoje 1996.VII.6 laukia savo eilės šokių aikštėje

Kova dėl lietuviškų pamaldų Seinuose

Tai beveik 40 metų trukusi drama, pasibaigusi laimėjimu. Dabar laikas budėti, kad laimėjimas nebūtų prarastas

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Seinų klebonas aiškina

Ši problema grįžo pas Seinų kleboną. Laiške kurijai (rugsėjo pradžioje) klebonas aiškino, kad jo pastoracinio darbo metu „gilėja parapijiečių draugystė. Niekas nežiūri į tautybių skirtumus, o pastoracinis klebono darbas pagrįstas meile žmogui“. Klebonas rašė, kad visose parapijos šventėse gausiai dalyvauja abiejų tautybių tikintieji. Pažymėjo, kad lietuviai gali „vienodai naudotis šventais sakramentais“, o jų vaikai mokomi religijos „nepaisant kokios jie yra tautybės“ (taigi, lenkiškai, bet, kaip paprastai, to klebonas nepaminėjo). Jis pridūrė: „Kunigai nereikalauja, kad maldas vaikai mokėtų lenkiškai, jei moka lietuviškai“ (!).

Seinų parapijos kunigai nematė lietuvių parapijiečių diskriminavimo šventovėje, buvo patenkinti esama būkle. Pabrėžė, kad „lietuviai parapijoje traktuojami labai nuosirdžiai“ ir kad dauguma jų patenkinti pamaldomis lenkų kalba.

Jau kelintą kartą buvo klaidingai rašoma, esą lietuvių kalbos įvedimo reikalauja vien tik tikėjimo prieštai: „Lietuviškų pamaldų reikalauja tik nedaugelis, ir tai yra daroma dėl Lietuvių visuomeninės kultūros

draugijos propagandos, kuri yra ateistinė, bei dėl agitacijos kai kurių veiksmų, kurie nori su-skaldyti parapijos vienybę“.

Kunigai, dirbantys parapijoje, užtikrino kuriją: „Lietuvių kilmės vaikai ir jaunimas, kalbantys savo dialektu (!), labai nutolusiu nuo literatūrinės lietuvių kalbos, nesuprastų litur-ginės lietuvių kalbos. Jie puikiai supranta lenkiškai ir noriai dalyvauja religijos pamokose. Iš-imtys pasitaiko tik tuomet, kai vaikų tėvai yra šovinizistai arba ateistai“.

Kunigai įspėjo kuriją: „Lietuvių kalbos įvedimas į šventovę yra nereikalingas, netgi žalingas religiniam parapijos gyvenimui. Būtų suskaldyta parapijos vienybė, sugrįžtų seni nesusiprati-mai, parapija susiskaldytų į dvi priešiškas dalis“.

Šurinkęs Seinų kunigų nuo-mones šiuo klausimu, vyskupas Moscicki, Lomžos vyskupijos kapitulos vikaras, 1969 m. rug-sėjo 8 d. užtikrino Lenkijos pri-mo sekretoriatą: „Šiuo metu Seinų parapijoje yra ramu. Tik-tai nedidelė žmonių grupelė, inspiuruojama iš išorės, nesiva-dovaudama religiniais motyvais, reikalauja lietuvių kalbos įvedimo į Seinų baziliką“. Vyskupas kategoriškai įspėjo prieš tokį žingsnį: „Tai suskaldytų parapi-jos vienybę, vėl sukeltų kovą

tautiniu pagrindu ir šventovėje vėl prasidėtų aviantūros, kokios būdavo anksčiau“. Ir vėl byla grįžo į savo pirmąją būseną.

Naujas pasiūlymas

Seinų lietuviai vėl, šį kartą 1970 m. birželio mėn., kreipėsi į Lomžos kuriją. Naujasis ordina-ras vyskupas Mikolaj Sasinovs-ginis lietuvių kalbos. Jie puikiai supranta lenkiškai ir noriai dalyvauja religijos pamokose. Iš-imtys pasitaiko tik tuomet, kai vaikų tėvai yra šovinizistai arba ateistai“.

Kunigai įspėjo kuriją: „Lietuvių kalbos įvedimas į šventovę yra nereikalingas, netgi žalingas religiniam parapijos gyvenimui. Būtų suskaldyta parapijos vienybė, sugrįžtų seni nesusiprati-mai, parapija susiskaldytų į dvi priešiškas dalis“.

Šurinkęs Seinų kunigų nuo-mones šiuo klausimu, vyskupas Moscicki, Lomžos vyskupijos kapitulos vikaras, 1969 m. rug-sėjo 8 d. užtikrino Lenkijos pri-mo sekretoriatą: „Šiuo metu Seinų parapijoje yra ramu. Tik-tai nedidelė žmonių grupelė, inspiuruojama iš išorės, nesiva-dovaudama religiniais motyvais, reikalauja lietuvių kalbos įvedimo į Seinų baziliką“. Vyskupas kategoriškai įspėjo prieš tokį žingsnį: „Tai suskaldytų parapi-jos vienybę, vėl sukeltų kovą

Aišku, joje netilptų, ir tuomet galėtų reikalauti pamaldų bazilikoje. To galima buvo tikėtis.

Lietuviai be entuziazmo priėmė pasiūlymą steigti sielovados centrą Krasnave. Jiems buvo geriau kelis ar keliolika kilometrų važiuoti į Seinus, nei melstis Krasnavo koplyčioje.

Šventovė Vidugiriuose?

Jau ištisą ketvirtį amžiaus truko byla dėl lietuviškų pamaldų sugrąžinimo į Seinų baziliką. Atėjo laikas rasti sprendimą. Kurija sutiko su viskuo, kad tik lietuviai atsisakyti Seinų. Bet lietuviai atmetė visus pasiūlymus. Juos domino tik tai lietuviškos pamaldos Seinuose. 1971 m. viduryje vysk. Sasinovski pasiūlė statyti šventovę Vidugiriuose (Punsko parapija). Ji turėtų tarnauti tiek Seinų, tiek Punsko parapijos aplinkiniams kaimams. Šį projektą parėmė abu klebonai: Seinų – kun. Rogovskis ir Punsko – kun. Dzer-meika.

Tų metų rugsėjo mėn. Lomžos kuriją kreipėsi į Balstogės vaivadijos tarybą, prašydama leisti statyti šventovę Vidugiriuose. Vaivadijos valdžios neatsakė nei teigiamai, nei neigiamai. Nors šį prašymą kurija vis primindavo (vėliau, po 1975 m. prašymus siuntė Suvalkų vaivadijos tarybai, nes pasikeitė Lenkijos administracinis padalijimas), oficialaus atsakymo negavo.

Evangelikų šventovėje

Tris dešimtis metų trukusios lietuvių pastangos grąžinti

lietuviškas pamaldas į Seinų baziliką davė šokių tokių rezultata, nors tik pusėtinų. 1973 m. liepos 14 d. vysk. Sasinovski pasirašė dekretą, kuriuo evangelikų Švenčiausios Mergelės šventovę Seinuose formaliai skyrė lietuvių tautybės parapijiečiams. Buvo peržengtas Rubikonas. Lietuvių sielovados globėjų buvo paskirtas kun. Jan Jeży Macek (lenkas, mokantis lietuviškai).

Lietuviams (bet ir lenkams, nors dėl kitų priežasčių) pati pamaldų vieta (Seinų bazilika, o ne filialinė šventovė) buvo šio ginčo esmė. Lietuviškos pamaldos vyko evangelikų šventovėje reguliariai nuo rugsėjo mėnesio. Bet didžiulė lietuvių dalis nebuvo patenkinta tokiu sprendimu – laikė jį diskriminuojančiu ir griežtai reikalavo lietuviškų pamaldų Seinų bazilikoje. Lietuviai rinkdavosi bazilikoje ir, pasibaigus lenkiškoms pamaldoms, lietuviškai giedodavo religines giesmes.

Pasak klebono Rogovski, pasitaikydavo, kad „pasiruošimas tiems giedojimams“ prasi-dėdavo jau artimame restorane, o „giedojimus“ pradėdavo tuoj pat po Mišnių. Tuo tarpu į evangelikų šventovę ėjo vis mažiau ir mažiau žmonių. Pradžioje ten ateidavo apie 100 žmonių, vėliau – 40. Kai 1975 m. pradžioje kun. Macek buvo paskirtas į Smalėnų, lietuvių globėjų Seinuose tapo kun. Zenon Parakievič (lietuvių kilmės).

Lietuviai jautėsi nuskriaus-

suvažiavime 1976 m. gegužės mėn. Atstovai (J. Maksimavičius, J. Krakauskas, J. Rėkus, Rimas Vaina) kritikavo kleboną kun. Rogovskį ir vysk. Sasinovskį už lietuvių neįsileidimą į Seinų baziliką. Jie sakė, kad tai kelia įtampą lietuvių ir lenkų santykiuose: „Nesusipratimai, kylantys Seinų bazilikoje, dažnai priveda prie lietuvių ir lenkų santykių paastrėjimo, kelia nesusipratimus gatvėje, autobusuose“.

Suvažiavime dalyvavęs Lenkijos darbininkų partijos centro komiteto atstovas Česlav Dominovski įspėjo atstovus, kad religinio pobūdžio problemomis neturėtų rūpintis Lenkijos lietuvių draugija. Taip pat ta pasau-lietiška draugija, jo nuomone, neturėtų rūpintis visos Lenkijos lietuvių problemomis (t.y. religinėmis). Po tokio įspėjimo atstovas atmetė pasiūlymą rašyti protestą Lenkijos vyskupų konferencijai. Lenkijos visuomeninės-kultūrinės draugijos partneriu anais laikais galėjo būti tik valstybės ar partijos valdžios. Suvažiavimo nuotarmėje (pasakutiniame punkte) pažymėta: „Reikia išaiškinti padėtį, susidariusią Seinų regione ryšium su lietuviška sielovada Seinų šventovėje“. Nutarimas buvo išsiųstas Lenkijos darbininkų partijos centro komitetui bei partinėms vaivadijos valdžioms, atitinkamoms institucijoms su prašymu „padėti išspręsti konfliktą tarp lietuvių ir lenkų gyventojų“.

(Bus daugiau)

Atnaujinami poezijos vakarai

Apie būsimą susitikimą su poete VIOLETA PALČINSKAITE Kanadoje

GRETA LOČERYTĖ

Šį rudenį (1996 m.) į Kanadą atvyksta poetė ir dramaturgė Violeta Palčinskaitė. Spalio 6 d. Toronto Lietuvių Namuose įvyks poetės literatūrinis vakaras.

Tai vienas retesnių renginių mūsų bendruomenėje – susitikimai su rašytojais nesame labai išlepinti. Tokie susitikimai nėra per daug pramoginio pobūdžio, jie reikalauja iš žiūrovo gilesnio susikaupimo, įsiklausymo, rimties ir beje, išankstinio susipažinimo su poeto kūryba.

Kanadoje V. Palčinskaitė mažai pažįstama. Ji turėjo porą literatūrinių susitikimų tik JAV kartu su Liūne Sutema, Rimu Vėžiu ir Bernardu Brazdžioniu. Tačiau Lietuvoje V. Palčinskaitė žinoma ir mažam, ir dideliam. Poetė yra išleidusi per 20 knygų, 10 pjesių, kurios buvo suvaidintos daugelyje Lietuvos teatrų, parašiusi scenarijų trims kino filmams, kurių vienas – „Andrius“ (rež. A. Araminas) 1982 m. Italijoje buvo apdovanotas aukso medaliu. Jos tekstais parašyta daug dainų.

Jau antra karta auga su V. Palčinskaitės vaikiškais eilėraščiais, kuriuos daug kas moka mintinai. Štai vienas pavyzdys.

*Išsipuošęs išsipuštęs
Lysvėj maivosi kopūstas:*

– Pažiūrėk! ji mane:

Juk esu gražus, ar ne?

Mezinėliai išraižyti

Ant juodos žemelės švyti.

O švelnumas tos spalvos.

O puošnumas tos galvos!

Aš darželyje gražiausias.

Aš – darželyje protingiausias.

Išsipuošęs, išsipuštęs

Lietuvos poetė VIOLETA PALČINSKAITE, skaitysianti savo kūrinius Kanados lietuviams

Lysvėj maivosi kopūstas.

*Tik nežino jis, kad va –
jo visai tuščia galva!*

Į Violetos literatūrinius vakarus susirenka pilna salė, – nesvarbu, kur jie vyktų – Menininkų rūmuose ar mažoje kaimo mokykloje. Tokiuose vakaruose poetė skaito savo eilėraščius, ištraukas iš pjesių, kurias suvaidina Jaunimo teatro aktoriai, atsakinėja į nesibaigiančius žiūrovų klausimus.

Kartą viena mergaitė paklausė: “Teta Violeta, kai tu pasensi, ar irgi rašysi eilėraščius?”...

V. Palčinskaitė yra dažna viešnia Skotijoje, kur ji yra kviečiama skaityti savo kūrinių įvairiuose parengimuose, įvairiom progom. Kaip Robert Burns poezijos vertėja į lietuvių kalbą, klubo pirmininko Bob Clelland pakviesta, ji dalyvavo poezijos vakaruose, skirtuose šiam poetui atminti.

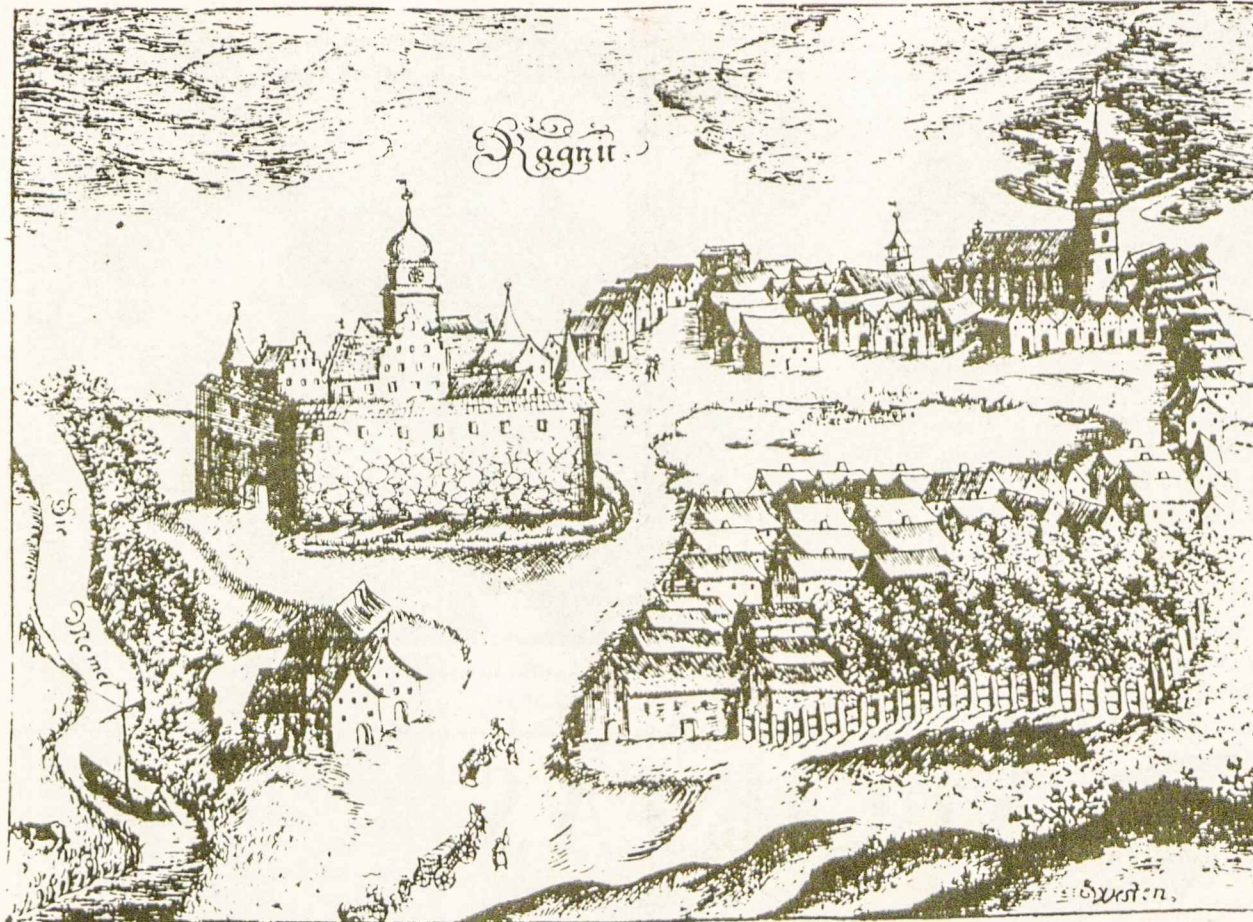
Liko dar viena nepaminėta sritis – lyrika. Paprasta, skausminga, trapi. Pirmą poezijos knygą buvo išspausdinta, kai poetėi tebuvo septyniolika...

*Dabar žinau, ką reiškia
pažadėtas laikas,
kai žemė ant vienintelio,
ant paskutinio žodžio laikos,
kai sugeba lašus pavargęs
riešas...*
*O mano atėjimas – tarsi scenoje –
toks intymus ir viešas.*

Violeta gimė Kaune, mokytojų šeimoje, studijavo Vilniaus universitete lietuvių kalbą ir literatūrą. Dabar gyvena Vilniuje, dirba Jaunimo teatre. Paskutinis jos darbas: “Don Kichoto” šiuolaikinė versija, rašyta kartu su britų režisieriumi Stephen Powel ir pastatyta Jaunimo teatro scenoje.

Viešėdama šią vasarą Lietuvoje, susitikau su Violeta Gedimino kalno papėdėje. Susėdusios kalbėjomės apie jos būsimus susitikimus su Kanados lietuviams – mažais ir dideliais. Ji ruošia labai įvairią programą, kuri turėtų sudominti mūsų žiūrovus. Be Lietuvių Namų Toronte, literatūros vakarai įvyks Londone ir Hamiltone. Poetė taip pat dalyvaus Markham ir Thornhill “Bibliotekos savaitė” renginyje, kur turės susitikimus su Kanados vaikais. Spalio 5 d. V. Palčinskaitė apsilankys ir Maironio šeštadieninėje mokykloje.

Kviečiame visus gausiai apsilankyti.

Senoji Ragainė. Dešinėje – Martyno Mažvydo šventovė. Iliustracija iš knygos “Hartknoch Chr. Alt-und Neues Preussen”. Koenigsberg, 1684

Mažvydas ir pirmoji lietuviška knyga III

DOMAS KAUNAS, Vilnius

4. Kada pasirodė pirmoji lietuviška knyga?

Klausimas daug kam gali pasirodyti labai paprastas, nes Mažvydo knygos antraštiniam lape nurodyta lyg ir abejonių nekelianti leidimo vieta ir data: “Karaliavczvi VIII. dena menses sausia, metu vžgimima Die-wa M.D. XLVII”, t.y. 1547 m. sausio 8 d. Toks tikslus datos žymėjimas būdingas senosioms knygoms, paprotį perėmusioms iš rankraštinųjų knygų, kuriose vienuoliai raštininkai paprastai žymėdavo nurašymo darbo pabaigą. Taigi, kodėl abejojama sausio 8 d. data?

Priežasčių tam yra kelios, tačiau svarbesnės būtų trys: 1. Mažvydas vargu ar galėjo per 5 mėnesius nuo atvykimo į Karaliaučių parengti ir išleisti tokią sudėtingą ir didelę knygą, 2. tyrinėtojų tvirtinimu, jis naudojo si 1547 m. vasarą pasirodžiusiu lenkų reformatoriaus Jano Seklucano katekizmo antruoju leidimu, 3. anuo metu Prūsijoje “sausis” paprastai reiškė gruodžio mėnesį. Tad gal pirmoji lietuviška knyga iš tikro pasirodė 1547 m. gruodžio 8 d.? Su šia data iš tiesų galėtume sutikti, jei ne Mažvydo įdėta Jurgio Zablockio giesmė “Litania naujėi suguldyta”, kurios viename posmelyje kunigaikščio Albrechto pirmajai žmonai Dorotejai nuodirdžiai linkima sveikatos ir susilaukti ipėdinio. Kunigaikštienė mirė 1547 m. balandžio 11 d., todėl skelbti tokius linkeijumus mirusiai valdovo žmonai būtų ne tik beprasmiškas, bet ir rizikingas dalykas. Juk neatitiktinai 1570 m. perspausdinant Zablockio giesmę minėtasis posmelis buvo praleistas.

Taigi pirmosios lietuviškos knygos pasirodymo data toli gražu nėra aiški, o ir visa jos išleidimo istorija tebeslepia daug mįslių. Lietuvos mokslininkai susitarė toliau tęsti knygos spausdinimo aplinkybių tyrinėjimus, tačiau oficialiai kol kas laikytis sausio 8-osios: tą dieną 1997 m. ir įvyks iškilmingas pirmosios lietuviškos knygos pasirodymo minėjimas, bus įteikta naujai įsteigta Martyno Mažvydo premija, organizuojami kiti renginiai, galima sakyti, nuo jos prasidės Lietuvos respublikos seimo paskelbti Lietuviškosios knygos metai.

5. Ar nepavėlavo pirmoji lietuviška knyga?

Į šį klausimą galime atsakyti remdamiesi Europos tautų knygos istorijos lyginamąja medžiaga. Iš jos akivaizdu, kad knygų spausdinimas paplito lyg ir trimis etapais. Pirmasis apėmė spaudos išradimo regiono, ant-rasis – kaimynines, trečiasis – tolimesnes šalis.

Tai taip pat lėmė ir šių šalių politinė bei ekonominė pažanga, jose gyvenusių tautų tikyba, raštingumo, socialinio, nacionalinio ir politinio savarankiškumo lygis. Savaiame suprantama, kad dėl minėtų priežasčių lietuvių ir kaimyninėse šalyse gyvenusių tautų spausdintos knygos

pradžią gali būti siejama su antroju Europos spaudos raidos etapu.

Ką gi rodo faktiniai duomenys? Pirmoji lenkų knyga išėjo 1513 ar 1514 m., gudų – 1517 (ji pasirodė Prahoje, antroji – Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės, kurios sudėtyje ši tauta gyveno, sostinėje Vilniuje 1522 m.), žydų (jidžiš) – 1530 (Krokuvoje), suomių – 1543, prūsų 1545, rusų – apie 1553, sorbų – 1574 metais.

Latvių, lyvių ir estų knygos pradžia mažiau aiški. Mat 1525 m. lapkričio 7 d. katalikiška Liubeko savivaldybė sulaukė statutinę, kaip rašoma protokolų knygoje, “plenum libris lutherianis, eciam missis in vulgari liuo-

nica, lettica ac estonica” (pilną liuteroniškų knygų, taip pat išleistų liaudiškomis lyvių, latvių ir estų kalbomis), kurią vienas pirklys greičiausiai iš Vitenbergo gabeno į Travemiundę, iš kur ją ketino laivu siųsti į Rygą. Tos knygos, matyt, buvo sudegintos, apie jų likimą nėra nieko žinoma.

Pirmoji mūsų laikus pasiekusi estų knygų išėjo 1535 m. Vitenberge, latvių – 1585 m. Vilniuje. Remdamiesi pateiktais duomenimis, galime pagrįstai tvirtinti, kad lietuviškos ir kaimyninių bei panašiomis sąlygomis gyvenusių tautų pirmųjų knygų pasirodymas iš esmės sutapo. Taigi tai buvo dėsningas XVI a. pirmosios pusės Europos kultūros reiškinys.

Antroji Rinkūno raštų knyga

A. a. Antanas Rinkūnas, pedagogas, spaudos darbuotojas, Bendruomenės veikėjas, prieš vienuolika metų pasitraukęs amžinojo poilsio, neblėstantis atminimais, paliktais raštais dar ilgai gyvens savo artimųjų, bičiulių ir daugelio tautiečių tarpe.

Palikti jo gausūs rašiniai, spausdinti periodikoje ir išlikę rankraščiuose, buvo sutelkti platokos apimties knygoje “Nėgėstanti ugnis” minint velionies mirties dešimtmetį 1995 m.

Bet tai dar ne viskas. Raštų palikimas reikalavo tos knygos

antrosios dalies, kuri 360 psl. apimtimi pasirodė šią 1996 m. vasarą. Knyga, kaip ir pirmąją, išleido Antano Rinkūno švietimo fondas, įsteigtas tuojau po jo mirties. Fondas, kaip rašoma leidėjo žodyje, nutarė “surinkti ir įamžinti likusius jo raštus”. Tai ir buvo padaryta. Nemažas darbas atiduotas į skaitytojų rankas.

Leidinio dalyje (22 psl.) “Prisimenant A. Rinkūną” rašo jo artimesni bendradarbiai bei bičiuliai. Tai knygos pradžia. Toliau apie 150 psl. skiriama rašiniams švietimo ir auklėjimo temomis. Dauguma jų straipsnių spausdinti žurnaluose, laikraščiuose. Laikomasi chronologinės tvarkos, pradedant 1947 metais. Čia išdėstyti penki dešimtmečių pedagoginiai bei li-tuanistiniai rūpesčiai, atlikti darbai, įdomūs projektai.

Aktualesni jaunimo klausimai sutelkti į 20 psl. – paskaita ir keli straipsniai Kanados lietuvių spaudoje. Platus (102 psl.) visuomeninės veiklos skyrius, kurį sudaro straipsniai, daugiausia skelbti “Tėviškės žiburiuose” 1950-1985 m. laikotarpiu, apimantys organizacines Bendruomenės problemas; šalia jų – truputį polemikos bei ištraukų iš skaitytų paskaitų. Knyga baigiama stamboku atsiminimų pluoštu, papildytu šešiomis nuotraukomis.

Nėra abejonės, kad tas mūsų lietuviškasis gyvenimas be Lietuvos per penkiasdešimt metų pavirto nepakartojamu, visą išmargintu likiminės veiklos paveikslu, išsiryškino skirtingų brožuų veidu. Apie tai atities istorikams reikės medžiagos. Kaip tik daugiausia jie jos atras paliktoje išsivijos raštijoje, ypač toje, kuri sutelkta knygoje. Užtat A. Rinkūno “Nėgėstanti ugnis”, abi jos dalys, ta prasme tampa naudinga išliekančių šaltinių.

Antanas Rinkūnas, NĖGĖS-TANTI UGNIS, II dalis. Išleido Antano Rinkūno švietimo fondas; viršelis R. Paulionio ir St. Šetkaus. Spaudai paruošė R. Sakalaitė-Jonaitienė, J. Rinkūnienė, Audra Paulionytė. Spausdino “Danaitis Associates Inc.” Toronte, 1996 m. Snk.

Dail. Prano Baltuonio medžio šaknų skulptūrų ir tapybos darbų fotoreprodukcijų paroda š.m. liepos mėnesį buvo surengta Šilutės viešojoje bibliotekoje. Įstatyta 70 nuotraukų, prie kurių menininkas parašė po posmelį apie Šilutę, Rambyną, marias. Anot E. Kiaupaitės, rašiusios apie šią parodą, dail. P. Baltuonis “turi Dievo dovaną jausti gamtos ir žmogaus rankų darbo harmoniją”. Šioje nuotraukoje – “Rambyno vaidilutė”, medžio šaknų kūrinys

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Vilniuje leidžiama “Diena” jau paskelbė ištraukų iš spaudai baigiamos ruošti Kazio Škirpos atsiminimų knygos “Lietuvos nepriklausomybės sutemos (1938-1940)”. Atsiminimus išleis “Lietuvos kronikos” leidykla Čikagoje su dr. Tomo Remeikio įvadu, o juos atspausdins spaustuvė “Vilspa” Vilniuje. K. Škirpos ir jo žmonos Bronės palikai 1995 m. birželio 16 d. buvo perlaidoti Petrašūnų kapinėse.

Poeto dr. Henriko Nagio mirtį rugpjūčio 3 d. Montrealio ligo-ninėje paminėjo beveik visa didžioji Lietuvos spauda. “Lietuvos rytas” – net ir įdėtu eilėraščiu “Terra incognita”. Šis laikraštis rugpjūčio 23 d. laidoje taipgi pranešė: “Mažeikių rajono tarybos sprendimu viena naujųjų Mažeikių gatvių pavadinta rugpjūčio 3 diena Montrealyje mirusio poeto Henriko Nagio vardu. Šią gatvę Mažeikių seniūnas V. Šimkus siūlė pavadinti Stasio Lozoraičio vardu, tačiau rajono tarybos nariai pritarė H. Nagio vardo variantui...” Mat jis yra gimęs 1920 m. spalio 12 d. geležinkelio tarnautojo šeimoje Mažeikiuose, tik dėl tėvo tarnybos neilgai ten gyvenęs. Net ir gimnaziją baigęs Kėdainiuose.

Dar vieną kaliforniečio Bronio Railos, mūsų žurnalistikos veterano, publicistinių straipsnių, komentarų ir politinių radijo kalbų rinkinį “Nuo vakarykštės iki rytdienos” išleido “Žurnalistikos” leidykla Vilniuje. Su juo “Dienos” skaitytojus rugpjūčio keturioliktos laidoje supažindina Kamilė Danilevičiūtė. Pagrindinis dėmesys šioje knygoje tenka Lietuvos atgimimo įvykiams, susietiems su JAV bei kitų užsienio lietuvių nuotakomis. Rinkinyje turi tris dalis. Pirmąją sudaro B. Railos 1988-89 m. kalbos, transliuotos klausytojams Lietuvoje per “Laisvosios Europos” radiją. Didžiausia yra antroji dalis, sutelkusi pastarąsias dvidešimtmetįje jų raštus straipsnius, paskelbtus atviro žodžio mėnraščiu vadina-muose “Akiračiuose” Čikagoje.

Trečiąją dalį sudaro sveikata atgavusio B. Railos grįžimas į radijo kalbas.

Laisvės ryto prognozėmis pavadintos B. Railos kalbos šįkart yra skiriamos Čikagos lietuvių radijo programai “Rytmečio ekspresas”. Pasak pranešėjos K. Danilevičiūtės, jam dabar jau rūpi nepriklausoma tapusios Lietuvos valstybinės problemos – jos skauduliai, iliuzijos, viltis ir grėsmingi svyravimai. Jai taipgi atrodo, kad B. Railos ligišiolių prognozių dauguma buvo teisinga, bet yra ir tokių, kurios naujomis žiežirbomis sušvyti įvykių raidos žaizdre. Pranešimą K. Danilevičiūtė baigia citata iš “Akiračių” red. Hen-riko Žemelio Broniui Railai rašytų įvadinį žodžių: “B. Raila savo raštais, pažiūromis ir dažnai itin aštria kritika, be abejo, ne visiems patikdavo ir pats buvo puolamas, ypač tų, kurie, matyt, jautėsi tu-rintys neklaidingumo monopolį ir niekaip negalintys suprasti ir su-tikti, jog tikrasis žurnalizmas – tai ne plaukiojimas gyvenimo paviršiumi, ne vien pataikaujantis pa-garbinimas neklaidančiai vadais pasijutusių veikėjų, jų naivių iliuzijų bei keisčiausių užmojų, bet kiek galima objektyvesnis, įval-gesnis dienos įvykių svarstymas ir aktualių problemų nagrinėjimas”.

Poeto Prano Lemberto, mirusio 1967 m. lapkričio 22 d. Kalifornijos Santa Monikoje, konkur-sines literatūros premijas Lietu-vo studentams ten įsteigė velio-nies našlė ir sūnus. Ketvirtąjo konkurso premijas paskyrė Vy-tauto Didžiojo universitete suda-ryta vertintųjų komisija. Į šį kon-sūrą įsijungė penki prozos ir dvi-dešimt šeši poezijos atstovai. Di-džiąją jų dalį sudarė Vytauto Di-džiojo universiteto studentai. Pir-mąją premiją laimėjo šio univer-siteto poetė L. Dovydaitytė, ant-roją premija dalijosi šio universi-teto E. Klivio poezija ir Vilniaus pedagoginio instituto L. Urbono proza. Trečiąją premiją už novelę laimėjo Vilniaus universiteto li-tuanistas D. Jakulevičius. Dvi pa-skatinamosios premijos teko Vy-tauto Didžiojo universiteto an-glistei D. Petrylaitytei ir Vilniaus technologijos universiteto studen-tui T. S. Butkui už jų literatūri-nius bandymus. Penktasis P. Lamberio premijų konkursas se-kančiais metais bus skirtas jo šim-tosioms gimimo metinėms.

Lietuvos mėgėjiškų teatrų dvyliktoji šventė “Saulės takas” įvyko Palangoje rugpjūčio 10-14 d.d. Specialiomis ietyėmis buvo prisimintas pirmasis lietuviškas spektaklis Palangoje. Juo tapo 1899 m. rugpjūčio 20 d. suvaidinta Keturakio komedija “Amerika pirtyje”. Pirmojo spektaklio kū-rėjų atsiminimui dabartinis pa-langiškių “Grubusis” teatras su-vaicino Virginijaus Milinio sure-žisuotą N. Gogolio komediją “Vedybos”. Telšių Žemaitės teat-ras “Saulės tako” šventės Pa-langoje atvyko su T. Williamso drama “Pasmerkti namai” (rež. Laima Adomaitienė) ir D. Psato komedija “Reikia melagio” (rež. Kastytis Brazauskas), Kretingos vaikų teatras “Atžalynas” su D. Biseto pasaka “Vabalas ir buldo-gys” (rež. Algimantas Verbutas), Jonavos savivaldybės teatras su S. Kymantaitės-Čiurlionienės kome-dija “Pinigėliai” (rež. Živilė Dim-šaitė), Trakų karališkasis rūmų teatras su B. Dauguviečio kome-dija “Žalodokynė” (rež. Vytautas Mikalauskas). Šventę užbaigė Kretingos kultūros rūmų teatras Vaižganto komedija “Tiek niekam nesakyk” (rež. Egidijus Radžius). Mėgėjiškiems liūvių teatrų spek-takliams buvo skirta Kurhauzo salė. Jon mažuosius žiūrovus į “Juoko vakarienę” kvietė satyros ir humoro grupė “Dzyvų dzyvai” iš Lazdijų. “Trys mergelės” iš Jo-navos, humoristas satyrikas Kaje-tonas Blūdas-Sereikiškis iš Vil-niaus. Šventės dalyviams rengėjų vardu dovanų parūpino Palangos “Grubusis” teatras. V. Kst.

Atsiųsta paminėti

TAUTOS ATMINTIS, 1996 m. balandžio, gegužės ir birželio lai-dos, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro mėnesi-nis žurnalas, 64 psl. ir viršeliai. Vyr. red. St. Kašauskas; leidžia Du Ka Ltd., T. Vrublevskio 6, 2600 Vilnius; spausdina Adomo Jakšto spaustuvė Kaišiadoryse. Metinė prenumerata \$39 (JAV).

LITHUANA IN THE WORLD, puošnus, spalvotas žurnalas anglų kalba, 64 psl. ir viršeliai. Vyr. red. St. Kašauskas; leidžia Du Ka Ltd., T. Vrublevskio 6, 2600 Vilnius; spausdina Adomo Jakšto spaustuvė Kaišiadoryse. Metinė prenumerata \$39 (JAV).

DEŠIMTOJI LIETUVIŲ TAU-TINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ, to rengi-nio leidinys, 248 psl. ir viršeliai. Red. Juozas Masilionis; išleido X-tosios tautinių šokių šventės rengė-ji – JAV ir Kanados lietuvių bend-ruomenės; spaudė “Draugo” spaus-tuvė. Leidinio turinys: sveikinimai, šokančių grupių apžvalgos, šventės programa, skelbimai, kiti rašiniai, vadovų nuotraukos, šventės rėmėjų sąrašas.

Alfonas Eidintas, LIETUVOS AMBASADOS RŪMŲ WASHING-TON, D.C. ISTORIJA. Išleista JAV lietuvių Lietuvos atstovybės remonto komiteto (pirm. dr. J. Ge-nys) rūpesčiu ir lėšomis. Gaunama Lietuvos ambasadoje nemokamai, apmokėjus persiuntimo išlaidas (3 dol.). Tikimasi ir nedidelės aukos. Ji bus skirta mokslinės literatūros persiuntimui į Lietuvą, kurios jau daug sukaupta. Tiražas – 2000 egz. Washington, D.C., 1996 m., 91 psl.

LITUANUS, vol. 42: 2(1996), trimėnesinis žurnalas anglų kalba menui ir mokslui, 80 psl. ir viršeliai. Šio nr. redaktorius R. A. Vitas; lei-džia Lituanus Foundation Inc., 6621 S. Troy St., Chicago, IL 60629-2913, U.S.A. Metinė prenumerata \$10 (JAV).

Genovaitė Dumčiūtė-Breich-manienė, MYLĖJOM LIETUVĄ IŠ TOLO... Redaktoriai – Rūta Baba-vičiūtė, Kazys Poškaitis. Meninė red-aktorė – Audronė Lasinskienė. Kompiuteriu rinko Enrika Stanevi-čienė. Išleido “Lietuvos liaudies kultūros centras”. Tiražas – 500 egz. Vilnius, 1996 m., 216 psl.

Zigmantas Kiaupa, Jūratė Kiaupienė, Albinas Kuncevičius, LIETUVOS ISTORIJA IKI 1795 METŲ. Lietuvos istorijos institutas (Vilnius), Lituanistikos tyrimo ir studijų centras (Chicago). Daili-ninkas – Alfonsas Žvilius. Valsty-binis leidėjas centras. Vilnius, 1995 m., 444 psl. Išleista Atviros Lietu-vos fondui parėmus.

Vidas Spengla, AKIPLĖŠA. KGB kova prieš Bažnyčią pagal ku-nigo Juozo Zdebskio sekimo bylą. Redaktoriai – kun. Aušvydas Belic-kas, meninė redaktorė Erika Pa-liukaitė, nuotraukos – Juozas Gri-kienio, viršelis – dail. Ingridos Um-brasaitės. Leidykla “Lumen” (Lais-vės pr., 2056 Vilnius). Vilnius, 1996 m., 184 psl.

PRANEŠIMAS apie žmogaus socialinę raidą Lietuvoje 1995. Iš-leido Jungtinių Tautų vystymo pro-grama (JTVP), G. Tumo-Vaižgan-to 2, Lt-2600 Vilnius; spausdino Kolding Trykcenter Danijoje. Lie-tuviško teksto redaktorė Irena Šal-kauskienė. Autoriai: statistikos de-partamento specialistai, mokslini-ninkai, JTVP bendradarbiai. Finansi-nę paramą suteikė Japonijos ir Da-nijos vyriausybės. Leidinys 84 psl. Gausu žemėlapių, diagramų, lente-lių. Įvada parašė Lietuvos sociali-nės apsaugos ir darbo ministeris Mindaugas Mikaila. Jame tarp kit-ko nurodoma, kad svarbu žinoti, ką laimėjome ir ko netekome. Tikima-si, kad tokie pranešimai bus ren-giami kasmet.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414
Anapilyje telefonas: (905) 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniai, antradieniai ir trečiadieniai nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniai ir penktadieniai nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniai nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniai nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p.
SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniai nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniai nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniai nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 61 milijoną dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	3.50%
180-364 d. term. ind.	3.50%
1 metų term. indėlius	3.75%
2 metų term. indėlius	4.50%
3 metų term. indėlius	5.00%
4 metų term. indėlius	5.25%
5 metų term. indėlius	5.75%
1 metų GIC-mėn. palūk.	3.75%
1 metų GIC-met. palūk.	4.00%
2 metų GIC-met. palūk.	4.75%
3 metų GIC-met. palūk.	5.375%
4 metų GIC-met. palūk.	5.625%
5 metų GIC-met. palūk.	6.125%
RRSP, RRIF-1 m. term. ind.	4.00%
RRSP, RRIF-2 m. term. ind.	4.75%
RRSP, RRIF-3 m. term. ind.	5.375%
RRSP, RRIF-4 m. term. ind.	5.625%
RRSP, RRIF-5 m. term. ind.	6.125%
Taupomąją sąskaitą	2.75%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	3.50%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki	2.25%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	2.75%

IMA UŽ:

Asmeninės paskolas nuo	7.75%
Sutarties paskolas nuo	7.75%
Neklin. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu	
1 metų	6.00%
2 metų	6.50%
3 metų	7.00%
Su keičiamu nuosimčiu	
1, 2, 3 metų	6.25%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitas

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto vertės. Pardudame pinigines perla-das (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai "INTERAC" kortelė

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

JAV ieties metimo rekordininkas TOMAS PUKŠTYS IV Pasaulio lietuvių sporto žaidynėse Vilniuje. Šalia - Edvardas Šulaitis iš Čikagos

SPORTAS

Veiklos žinios

Virgilijus Praškevičius bus ketvirtas lietuvis NBA krepšinio pirmenybėse. Jį pakvietė Minnesota "Timberwolves" klubas. Jei jis yra tinkamas žaisti profesionalų komandoje, kodėl jis nebuvo įtrauktas į Lietuvos olimpinę komandą? Yra galimybė, kad ir E. Žukauskas bus kviečiamas į NBA.

Pasibaigė X-tosios paraolimpinės žaidynės. Lietuvos sportininkai su negalia iš Atlantos parsivežė 11 medalių: tris aukso, du sidabro ir šešis bronzos.

Andrius Gečas Suomijoje vykusiose pasaulio jaunimo jėgos trikovės pirmenybėse laimėjo pirmą vietą. Jaunasis pasaulio čempionas iš Mažeikių baigėme išskė 807,5 kg.

Jonas Kavaliauskas yra iškylus Toronto St. Michael's mokyklos futbolio žaidėjas. Lapkričio mėn. matysime jį žaidžiant mokyklų rinktinėje.

Lietuvos fronte nieko naujo. Klaipėdoje apvogtas Lietuvos krepšinio rinktinės žaidėjas E. Žukausko butas. Kartu su kitais vertingais daiktais vagys išsinešė ir olimpinės žaidynės laimėtą bronzos medalį.

Raimundas Šiugždinis Olandijoje vykusiose pasaulio buriavimo lenktynėse Laser-Radial jachtų klasėje laimėjo pirmą vietą. Antras vietas laimėjo Linas Grabnickas ir Jurga Maleckaitė moterų lenktynėse. A.S.

Suvestinė

Jau suskaičiavome Lietuvos krepšinio rinktinės žaidėjų individualius statistikos duomenis, parodytus Atlantos olimpinė žaidynių krepšinio turnyre. Iš mūsų žaidėjų tarpo daugiausia taškų pelnė Arvydas Sabonis, žaidęs visas 8 rungtynes, iš viso 248 minutes ir įmetęs 135 taškus. Jis buvo 6-tasis pagal įmetus taškus iš visų čia pasirodžiusių komandų žaidėjų tarpo. Taip pat Sabonis atkovėjo 81 kamuolį. Antruoju po jo eina Artūras Karnišovas, per 7 rungtynes pasiekęs 107 taškus ir rungtyniavęs 214 minučių. Jis atkovėjo 36 kamuolius. Trečioje vietoje matome Rimą Kurtinaitį, kuris per 8 rungtynes pelnė 97 taškus, žaidęs 217 minučių. Po jo seka – Gintaras Einikis – 8 rungtynės – 81 taškas per 206 minutes. Jis atkovėjo 34 kamuolius. Mūsų žymusis NBA lygos žaidėjas Šarūnas Marčiulionis liko penktuoju su 81 tašku per 6 rungtynes ir 182 aikštelėje praleistomis minutėmis. Jis atkovėjo 19 kamuolių. Kiek daugiau taškų taip pat įmetė Darius Lukminas – 58 ir Saulius Štombergas – 56.

Vertingas leidinys

Mus pasiekė gražus, albuminio formato leidinys apie Lietuvoje vykusias V-sias Pasaulio liet. sporto žaidynes, kuriose dalyvavo nemažai išeivijos sportininkų. Jų nuotraukas randame šioje knygoje.

Edv. Šulaitis

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.) atveju susieta su ekonominiu bendradarbiavimu ir investicijomis, padidėdavo prieš referendumą ir atslūgdavo po jo. Mat tada paaiškėdavo, kad Kvebekas pasilieka su Kanada ir kad didelių pasikeitimų neįvyks iki sekančio referendumo.

Staigmena tapo Montrealyje iškilusio anglofono Howard Galganovo pradėtos pastangos, ginančios anglų kalbos teises Kvebeko provincijoje ir bandančios susilpninti nepriklausomybės Kvebekui siekiančių separatistų bei jų premjero L. Bouchardo vyriausybės veiklą. Jis yra žydų kilmės kvebekietis anksčiau pasižymėjęs Kanados žydų kongreso veikėjų eilėse. Dabar Kanados žydų kongreso vadovai H. Galganovą laiko Kanados federalistu, su juo nenori turėti ryšių. Atrodo, jiems nepatinka jų tautiečio H. Galganovo noras Kanadą užgrūvusius separatistines Kvebeko problemas perkelti į Niujorką ir Vašingtoną.

Kovai su separatistais praėjusią savaitę buvo numatyta JAV finansininkams skirta H. Galganovo kalba Niujorko Wall Street prestižiniame Harvardo klube. Esa šia kalba jis norėjo perspėti amerikiečius, kad Kvebekas yra tinkama vieta investicijoms, jei iš jo bus pašalintos separatizmo idėjos. Remiantis

pirmaisiais pranešimais, ta H. Galganovo kalba nedaug susilaukė klausytojų. Matyt, amerikiečiai nenori kištis į ekonominius ir politinius Kanados reikalus.

H. Galganovas bei jo šalininkai norėjo, kad JAV kongreso atstovų rūmų tarptautinis komitetas susipažintų su anglų kalbos teisių pažeidimais Kvebeke. Esa rugsėjo 25 d. turėtų būti diskutuojama Kvebeko separatistų atnešta grėsmė NAF-TAI. Šią santrumpą sudaro anglų žodžių pirmosios raidės, lietuviškai reiškiančios Šiaurės Amerikos laisvos prekybos sutartį.

Greitas H. Galganovo sugrįžimas perša mintį, kad ir JAV kongresas nėra linkęs kištis į vidinių Kanados reikalų kovą dėl Kvebeko. Tai turėtų paaiškėti platesniuose H. Galganovo pranešimuose bei jo planuose. Šiuo metu susidaro įspūdis, kad kova su Kvebeko separatistais vyks tik Kanadoje. H. Galganovo delegaciją kelionei į JAV sudarė: verslininkas ir federacinio Kanados komiteto Kvebeke atstovas Jean Briere bei Mohawk genties indėnų vadas Billy Two-Rivers. Privatais asmenimis šion grupė įsijungė žurnalistas William Johnson ir Provincinės lygybės partijos vadas Keith Henderson bei kiti kanadiečiai. V. Kst.

kartu su trumpa įžanga lietuvių ir anglų kalba. Nuotraukos spalvotos, gražiai išspausdintos. Čia rašoma, kad žaidynėse buvo arti 8 tūkstančių dalyvių ir iš jų tarpo 587 buvo atvykę iš užsienio, o iš šių – 182 buvo atkeliavę iš JAV. Tose žaidynėse dalyvavusiems šis leidinys yra gera priemonė anų dienų akimirkoms prisiminti, o kitiems – šiaip puiki dokumentinė medžiaga.

"Žalgirio" rėmėjas

Kaune gimęs ir augęs žydų tautybės asmuo Šabtajus Kal-movičius nusprendė ir toliau remti Lietuvos čempionų – Kauno "Žalgirio" krepšinio komandą. Šis, dabar Rusijoje gyvenantis milijonierius, kuris verčiasi vaistų prekyba, anksčiau yra skyręs "Žalgirui" apie milijoną dolerių metams. Tačiau dėl jį įžeidžiančių straipsnių Lietuvos spaudoje trumpai iš "Žalgirio" rėmėjo buvo pasitraukęs. Dabar jį grįžti į rėmėjų eiles prikalbėjęs Arvydas Sabonis, kuris irgi šiek tiek prisideda prie paramos.

Gera pasirodė

Krepšininkas Žydrūnas Ilgauskas, rugpjūčio 2 d. pasirašęs trejų metų sutartį su Klivlando "Cavaliers" komanda, Minesotos valstijoje dalyvavo keturių NBA klubų turnyre, kuriame žaidė naujokai ar norintieji į tuos klubus patekti. Čia Ilgauskas gana gerai pasirodė. Po to jis kartu su savo klubo komanda išvyko į treniruotį stovyklą Havajuose, iš kur rugpjūčio 16 d. sugrįžo atgal į Klivlandą. Pradžioje gyveno viešbutyje, netrukus jo klubas žada išnuomoti jam namą.

Edv. Šulaitis

Kas naujo Europoje?

Vokietijos Rheinlando-Pfalco krašto divračių lenktynėse dalyvavo ir Lietuvos atstovai. Atstumą tarp Bitburgo ir Koblenzo (175,1 km) laimėjo vokietis. Penktuoju buvo Rumša. Pirmąją amerikietis Baker, ketvirtuoju yra lietuvis Blaudžiūnas-Blaudzun, priėmęs Danijos pilietybę. K. B.

Šaudymo varžybos

Daina Gudzinavičiūtė olimpinėse žaidynėse Atlantoje nušovė 101 taikinį iš 120, pasiekė geriausią š.m. Lietuvos rekordą, bet olimpiadoje tarp 21 šaulės užėmė 10 vietą. Patekti į pirmąjį šešetuką pritrūko jai dviejų taškų. Inf.

Skautų veikla

Skautiškos veiklos žiemos sezono atidarymas įvyks rugsėjo 22 d. Prisikėlimo parapijos patalpose. Pradedama Mišiomis 10.15 v. ryto. Po pamaldų – tuntų sueiga salėje. Visi visos renkasi į salę 9.45 v.r.M.R.

Šypsenos

Palapinė

Moteris į savo kaimynės klausimą, kodėl ji atostogų metu nemėgstanti gyventi palapinėje, atsakė:

– Todėl, kad, kai mane įsūtina vyras, tai palapinėje nėra durų, kurias galėčiau kurtinčiai trankyti, lakstydama iš kambario.

Kanados Lietuvių *Fondas*
Lithuanian Canadian *Foundation*

1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neličiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.

Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.

Testamentuose neužmirškite Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).

Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

AKTYVAI per 104 milijonus dolerių

MOKA:

3.50% už 30-89 dienų term. indėlius	
3.50% už 90-179 dienų term. indėlius	
3.50% už 180-364 dienų term. indėlius	
3.75% už 1 m. term. indėlius	
4.50% už 2 m. term. indėlius	
5.00% už 3 m. term. indėlius	
5.25% už 4 m. term. indėlius	
5.75% už 5 m. term. indėlius	
3.75% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
4.00% už 1 m. GIC invest. pažym.	
4.75% už 2 m. GIC invest. pažym.	
5.375% už 3 m. GIC invest. pažym.	
5.625% už 4 m. GIC invest. pažym.	
6.125% už 5 m. GIC invest. pažym.	
3.00% už RRSP ir RRIF ind.	
(variable rate)	
4.00% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
4.75% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
5.375% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
5.625% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.	
6.125% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.	
3.00% už OHOSP (variable rate)	
2.75% už taupymo sąsk. (gyv. drauda)	
3.50% kasd. pal. čekių sąsk. nuo 50.000	
3.25% už Amerikos dol. 1 m. GIC	
2.75% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)	

IMA:

už asmenines paskolas nuo	7.75%
už nekeičiamą turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu	
1 metų	6.00%
2 metų	6.50%
3 metų	7.00%
4 metų	7.50%
5 metų	7.75%
(fixed rate)	

su keičiamu nuosimčiu 1, 2 ar 3 metų.....6.25%

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės elgoje

Kiti patarnavimai

Kredito kortelė

Nemokama narių gyvybės drauda (taupymos sąsk.) pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$30,000. Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas.

Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams, iš kitų kraštų (The Co-operators & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS

- Pirm., antr., trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniai ir penktadieniai nuo 9 v.r. – 8 v.v.
- Šeštadieniai nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 416 532-1149

PRINTING
SPAUŠTUVĖ

Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave., Toronto Ont. M8V 1R3
Savininkas Jurgis Kuliešius

Knygų rišykla
"SAMOGITA" meniška ir išsami informacija.
A. Plėnys
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

Sutton GROUP

PAŽADU JUMS
24 valandų
tarnybines paslaugas, greitą dėmesį, sąžiningumą, išsamią informaciją.

Prašau skambinti šiandien
tel. 416 236-6000
pirkimo ar pardavimo klausimais

ANTANAS GENYS
sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarcee St., Oshawa, Ont. L1G 4N2
Tel. 1-905-436-9903 FAX 1-905-728-5745
ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atskleidžiant Jūsų gimes iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. PER 7 DARBO DIENAS JŪSŲ GIMINĖMS LIETUVOJE TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKETIŠKUS DOLERIUS. GARANTUOTA!

KELIONĖS Į LIETUVĄ DAR VIS GERIAUSIOMIS KAINOMIS IR SĄLYGOMIS. PATARNAVIMAS TIKSLIAUSIAI!

NAUJOS RUDENS KAINOS (bilietas ir mokesčiai):
Per Londoną su AIR CANADA (AC) ir LIETUVOS AVIALINIJĄ (TE):
– Iš TORONTO, MONTREALIO ir OTAVOS – \$1,005.00
– Iš VANKUVERIO, KALGARIO ir EDMONTONO – \$1,200.00
Per Paryžių – TIK 12 DOLERIŲ DAUGIAU!

Pardudam bilietus trąsose Vilnius-Amsterdamas, Berlynas-Kopenhaga, Frankfurtas, Londonas, Paryžius, Roma, Stockholmas, Varšuva.
YPATINGAI GEROMIS KAINOMIS.

Dar turim vietos maldininkų kelionėje – LIURDAS, FATIMA, PARYŽIUS, MADRIDAS, LISABONA ir PORTUGALIJOS PAJŪRIS.
Spalio 15-29 d.d. (15 dienų) su maistu (2 kartus į dieną) ir pirmos klasės viešbučiais. **Tik \$2,690.00**

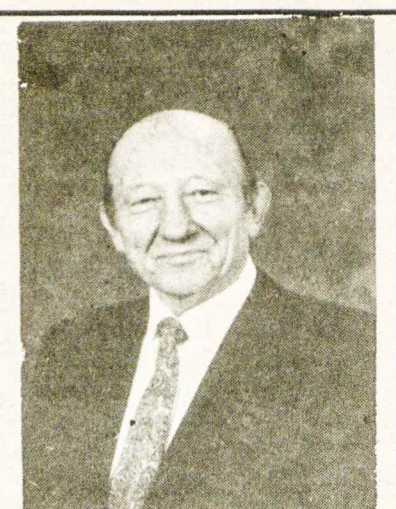
Asmeniškai kreipkitės kiekvieną trečiadienį, tarp 11 ir 18 val (11 AM – 6 PM). Kitomis dienomis – užsiskirti mano asmeniškai dėmesį Jūsų reikalams, – paskambinę palikite savo telefono numerį ir aš tuoj pat, arba Jums tinkamu laiku, atskambinsiu.

Queen Travel International Ltd.
ALGIS MEDELIS
133 Roncesvalles Ave.,
TORONTO, Ont. M6R 2L2 TEL. 416 531-4800

SOLD
TED STANULIS
RE/MAX (416) 769-1616
West Realty Inc.

Parduodant ar perkant nekilnojamo turto nuosavybę visais reikalais prašau kreiptis į

TEODORA STANULI
SĄŽININGAS IR GREITAS PATARNAVIMAS
BLOOR-ISLINGTON rajone skubiai parduoda vieną iš dviejų miegama patalpa (bungalow).
RE/MAX West Realty Inc. 1678 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A9 (2 blokas į vakarus nuo Lietuvių namų)
tel. 416 769-1616, namų tel. 416 231-4937, nešiojamas tel. 416 802-1029 FAX 416 769-1524

Epochos įamžinimas

Kiekviena epocha įamžinama naujagimių varduose. Buvo laikotarpis, kai kaip grybai po lietaus pasipylė Volodios (t.y., Vladimirai), Josifai, Adolfai... Vėliau sekė Doloresos, Jurijai, Germanai, Valentinos...

O ne per seniausią man žmonelę dvynukus padovanojo: dukrelę ir sūnelį. Koks buvo mano džiaugsmas! Jeigu, sakykime, būtų gimusi tik dukrelė, tai būtų tekę krapštyti pakaušį,

kaip dabar sūnelį "sulipdyti"... Arba atvirkščiai... Dabar problema atpuolė.

Bet atsirado kita. Kokius vardus parinkti dvynukams? Reikėtų įamžinti epochą... Kazimiera ir Vytautas? Gal Nijolė ir Algirdas? Ne! Šis variantas netinka... Juk šiais vardais naujagimiai buvo krikštijami bet kokiame epochoje... Tai, sakau, gal tiktų Palydovė ir Reketas? Palydovė dar norėtųsi pridėti Žaviojį... Bet argi girdėsite vardą su būdvardžiu? Pasitenkinsim Palydove...

Deja, savo svajonės įgyvendinti nespėjau. Vos tik apie savo nusistatymą prasižiojau žmonelei ir artimiesiems, tuoj į namus prisistatė du vyrai, kurie "supakavo" mane ir išvežė ten, kur langai su grotomis, durys be rankenų, o toks chalatuotas akinuotis tik vedžioja man po nosimi plaktuką ir vis į jį žiūrėti liepia... Porą savačių ten išlaikė. O kai grįžau į namus, žmonelė jau mažylis buvo pakrikštijusi Onute ir Jonuku.

Steponas Miltenis, Raseiniai

I SOLD
COLDWELL BANKER
Expect the best

DAIVA DALINDA,
BBA, Broker
Tel. 416 231-5000
FAX 416 233-2713

Amerikos didžiausia namų pardavimo įstaiga Kanadoje!

Islington-Kingsway Realty Inc.
Prezidentė, turinti 16 metų patyrimą, jums sažiningai patarnaus.
Nemokamas namų įvertinimas.
2908 Bloor Street West, Etobicoke, Ont. M8X 1B6

Dantų gydytoja

ASTA E. GRINIS-VAIDILIENĖ, D.D.S.

3101 Bloor Street West, Suite 308,
Toronto, Ontario M8X 2W2

(trys blokai į vakarus nuo Royal York)

Telefonas 416 237-1273

Juožas (Joseph) NORKUS
Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas.

Daugiau kaip 10 metų turintis pardavimo bei daugiau kaip 20 metų statybos ir remonto patirtį. Mielai atsakysiu į namų pirkimo, pardavimo ar remonto klausimus.

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel. 416 769-1616, namų – 416 532-5893

Nemokamas namų įvertinimas

BALTIC CANADA TRANSPORT LIMITED

SIUNČIAME PREKES Į BALTIJOS KRAŠTUS LAIVU IR LĖKTUVU

Sandėlio adresas: 670 Coronation Dr., Unit 2, Scarborough, ON M1E 4V8

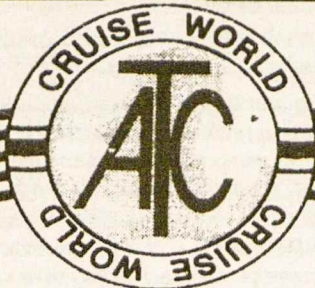
Šalpos siuntas priimame:

- ♦ Antradieniais ir trečiadieniais nuo 10 v.r. iki 5 v.p.p.
- ♦ Paimame siuntas iš namų pagal susitarimą.

Hamiltono šalpos siuntas priimame: 16 Queen St. N.

- ♦ rugsėjo 27 d. nuo 11 v.r. iki 5 v.p.p.
- ♦ rugsėjo 28 d. nuo 10 v.r. iki 12 v.d.

Visais klausimais skambinkite tel. 416 287-3893

Mūsų biure Jūs galite užsakyti:

- ♦ Geriausias keliones į Lietuvą.
- ♦ Skridimus į įvairius pasaulio kraštus.
- ♦ Atostogas šiltuose kraštuose.
- ♦ Keliones pramoginiiais laivais.
- ♦ Poilsines keliones į kurortus ir sanatorijas.
- ♦ Sveikatos ir kelionių draudimus.
- ♦ škvietimus bei vizas.

Smulkesnių žinių teiraukitės telefonu:

416 762-7447

Lietuviškai kalbantiems agentams papildomi numeriai (ext.#):

Onai - 103,

Audronei - 102 (dėl kelionių laivais).

Fax 416 769-6753

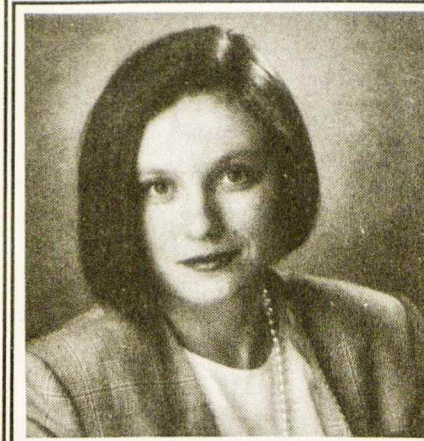
E-Mail: audra@pathcom.com

256A Durie St. (Bloor West Village),
Toronto, Ont. M6S 3G3

Lietuvoje įsisteigusių kredito kooperatyvų administratoriai Toronte su "Paramos" kredito kooperatyvo vėdeju LINU ZUBRICKU

Nuotr. V. Piečiūčio

DR. DAIVA NORKIENĖ

ŠEIMOS GYDYTOJA

Mielai priima naujus pacientus, gimdyves

(416) 767-7725

2150 Bloor St. West (prie Runnymede), Toronto,
Ontario M6S 4V7, Suite 205 (pirmame aukšte)

SKAITYTOJAI PASISAKO

APIE KLaidas

Kazys Baronas prieikščiau (Taisykla klaida, "TŽ" 1996 m. nr. 33-34), kad 1912 m. olimpinį žaidinių imtynininką M. Klein'ą vadina rusu. K.B. remiasi Guinness knygomis, kurių parašėte smulkiais raidėmis pažymėta, jog M. Klein esąs estas. Tačiau olimpinėse knygos Max Klein (ne Martin) vadinamas rusu. Neatrodė, kad Max Klein būtų estiška pavardė. Estija tuo laiku buvo okupuota rusų, ir tai galėjo būti kas nors kitas, gyvenęs Estijos ribose. A. Asikainen ir M. Klein pusbaigimo imtynėse galvė josi iki galutinio išsiekiojimo, ir toji kova atrodė buvo daugiau suomio su ne draugu rusu, negu su giminingu estu. A.S.

SKIRTINGI HORIZONTAI

Malonu skaityti Jūsų redaguojamą laikraštį: čia truputį šviesesni horizontai negu pas mus. Žvelgdama į nūdienos periodiką, pastebėjau (gal tik aš – senamadiš žmogus), kad čia tik informacija, buhalterija, registracija, reklama ir blybių aprašymai. Pz. po visokių incidentų, vagysčių, plėšikavimų ir visokio kito pikto "raugo", pačiame puslapyje (paskutinio) pabaigos kamputyje dar pridėta, kad išėjo iš spaudos dar viena poezijos knyga. Vadinas, dvasinis maistas – tik tarp kitko.

Argentinios lietuvių "Inkaro" tautinių šokių grupė, kuri šoko Čikagos miesto centre 1996 m. liepos 1 d.
Nuotr. E. Šulaičio

Į Lietuvą su Nordland Express

Siuntiniai laivu • Oro paštu Pinigų perdavimas • Prekybiniai pervežimai

Nordland Express 1650 Bloor St. W.,
Toronto, Ontario, Canada M6P 4A8

Darbo valandos: Nuo pirmadienio iki penktadienio
9 v.r. iki 6 v.v.

Toronto 535-5000

Skyrius: North York 164 Willowdale Ave, North York, Ont.
(416) 222-4021

Hamilton Ada ir Alfredas Zorkus
1880 Main St. W. #205
(905) 522-9966

London Jonas ir Maryte Narusevičiai
1055 Guildwood Blvd.
(519) 657-1751

Montreal Andrejs Vitols
105 56th Ave., Lachine
(514) 637-9102

Už Toronto ribų 1-800-561-3113

vegijos taikos premija buvo įteikta Vyta Landsbergiui. Taip, jis yra vienas iš "turtingų" žmonių. Jo ryžtas, drąsa, patriotizmas, viešas pasiaukojimas, auksinė jo širdis tai didelis "turtas". Jis yra ir bus mūsų tautos didvyris.
R. G. Stepulaitis,
Barrie, Ont.

TORONTONT

Vilius Kebblas iš Vilniaus atsiuntė "TŽ" pranešimą, kad po ilgos ir sunkios ligos liepos 21 d. mirė žymi Klaipėdos krašto istorijos tyrinėtoja, humanitarinių mokslų dr. Petronėlė Žostautaitė, sulaukusi 70 m. amžiaus.

Gautas "TŽ" Lietuvos laikraščio "Respublika" kreipimasis į tautiečius, kuriame nurodoma, kad laikraštis leidžiamas šėš kartus per savaitę. Užsakyti jį galima kreipiantis adresu: A. Smetonos 2, 2600 Vilnius, Lietuva. Metinė prenumerata \$255 (turbūt JAV?), pusmečiui \$127. 50. Laikraščio platinimo klausimais galima teirautis tel. (370-2) 22-18-05.

Kanados žymūnai

Gabriel Dumont gimė 1837 m. Kaip Metis pasienio gyventojas jis buvo Davy Crocket ir Daniel Boone Kanados atitikmuo. Dumont buvo kilęs iš šeimos, auginusios 11 vaikų.

Būdamas vos aštuoniolikos metų amžiaus, jis jau pasižymėjo kaip geras medžiotojas ir karys, labai taikliai šaudęs ir narsiai kovojęs. Sulaukęs 20 m. amžiaus, jis vedė Madeline Welkey, indėnų-skotų verslininko dukterį. Neturėdami savo vaikų, buvo įdukinę svetimą mergaitę. Gabrieliui buvo žinomas geradaris, rūpinęsis kaimų vargšais. 1873 m. jis buvo išrinktas Metis valdžios prezidentu Batoche vietovėje.

G. Dumont 1884 m. buvo vienas delegatų, kurie iš JAV tremties parsivežė Louis Riel. Vėliau jis tapo nariu Karo partijos, kuri susijungusi su indėnais norėjo baltuosius išvyti iš Vakarų. Dumonto pajėgos sumušė kanadiečių dalinius prie Duck Lake ir Fish Creek ir jos laikėsi Batoche, kol pritrūko šaudmenų. 1885 m. Riel pasidavė, o Dumont, praradęs visą savo turtą, pabėgo į JAV, kur jis buvo laikomas didvyriu, ypač karo kavalerijos. Amnestuotas grįžo į Kanadą 1890 m. Mirė 1906 m.

Chris Korwin-Kuczynski

HOMELIFE
HomeLife/Realty
One Ltd.
Realtor-Member
FAX 416 763-5097

2261 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6S 1N8

Visais namų pirkimo-pardavimo reikalais jus informuos ir maloniai patarnaus

NIJOLĖ B. BATES
tel. 416 763-5161
(24 val. pager)

Registruota masažo terapeutė

Ramona Girdauskaitė, B.Sc., R.M.T.

20 High Park Blvd., Toronto.

Gydymasis masažas ("Craniosacral Therapy")
Priima pasientus pagal susitarimą

Telefonas 416 536-5437

Su gydytojo nurodymu dauguma privačių sveikatos draudos bendrovių (extended health care benefits) gydymą masažą padengia pilnai ar iš dalies.

Dantų gydytoja

Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)

Mississauga, Ontario L5G 3H7 Tel.: (905) 271-7171

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7

(Priešais Lietuvių namus)

Telefonas: 416 530-1070

Dantų gydytojai

Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.

Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.

Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.

(Orthodontist)

2373 Bloor Street West

(Prie Jane St.)

Telefonas

416 763-5677

Šeimos gydytojas,

dr. Aleksandras Spudas

šiuo metu priima naujus pacientus.

1448 Lawrence Avenue East, Suite 210,

(prie Victoria Park Avenue)

Victoria Terrace Medical Centre, North York, Ont. M4A 2V6

Telefonas 416 751-0082

Advokatas

VIKTORAS E. RUDINSKAS,

B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A., P. Eng.

27 John St., Second Floor

Weston, Ontario M9N 1J4

(arti Lawrence ir Weston Rd.)

Telefonas 416 240-0594

Lengvai pasiekiamas

autobusu nr. 79 (Scarlett

Road) nuo Runnymede

požeminio stoties.

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500

(Bloor ir Jane gatvių kampas)

Toronto, Ontario M6S 4W3

Telefonas (416) 762-7393

Fax (416) 763-0674

Atstovybės Lietuvoje naujas

adresas: Goštauto 4-78

(kitoje Neris upės pusėje

nuo "Lietuvos" viešbučio)

Vilnius

Telefonas (3702) 22 78 97

Fax (3702) 22 63 68

DRESHER

DRAUDA

Visi draudos patarnavimai. Lietuvių kalba patarnauja V. Drešeris ir Rima (Petkutė) Drešerienė.

Nekilnojamasis turtas

Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Valterį ar Rick Drešerius

Nekilnojamo turto įkainojimas

– mirtgčių – mokesčių – turto ir kt. Kreiptis į Rick Drešerį

3830B Bloor St. West, Etobicoke, Ontario M9B 1K8

Telefonas 416-233-3334, 416-231-2661

FAX 416-233-0285

Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 9 v.r. – 5 v.p.p.

Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. DAUGINIS – telefonai 416 762-4232, 905 822-7376

Lilija Pacevičienė – telefonai 416 762-4233, 519 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

2 Jane Street, Suite 204 (kampas Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3

416 762-4232 FAX 416 762-5588

TORONTONT

Anapilio žinios

– Sutvirtinimo sakramentui besirengiančiųjų susirinkimas bus rugsėjo 22, sekmadienį, po 9.30 v.r. Mišių klebonijos posėdžių kambarys.

– Anapilio sodybos visuotinis susirinkimas bus rugsėjo 25, trečiadienį, 7 v.v. parapijos salėje.

– Parapijos šventė šiais metais bus švenčiama rugsėjo 29, sekmadienį, 3 v.p.p. Pamaldas laikys ir Sutvirtinimo sakramentą teiks vysk. Paulius Baltakis. Po pamaldų bus parapijos vaišės, kurias ruoš J. Bubulienė. Į parapijos vaišės bilietai platinami parapijos salėje.

– Vysk. K. Paltaroko vidurinei mokyklai Panevėžyje aukovo \$100 – O. Bliskienė (savo gimtadienio proga).

– Mišios rugsėjo 22, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Vytautą Leona- vičių, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 11 v.r. už a.a. Antaną Bernotą.

Išganytojo parapijos žinios

– Pamaldos rugsėjo 22 d., 9.30 v.r. laikys kun. A. Žilinskas.

– Bendros pamaldos su kana- diečių parapija įvyks rugsėjo 29 d., 11.15 v. ryto. Parapija paminės 50 m. šventovės pastato sukaktį. Pamaldose dalyvaus kun. A. Žilinskas. – Spalio 4 d. kun. A. Žilinskas ir parapijos pirmininkas vyks į Čikagą atstovauti parapijai išėjusių evangelikų-liuteronų 50 m. sinodo įsteigimo sukaktį minint. Į Torontą jie grįš spalio 7 d.

– Kanados liutvių dienų proga iškilmingas pamaldas spalio 13 d. laikys kun. A. Žilinskas.

– Evangelikų-liuteronų 50 m. si- nodo įsteigimo sukakties minėjimas Toronte įvyks spalio 27 d., 1 v.p.p. Iškilmėse dalyvaus parapijos ir "Aro" chorai. Po pamaldų bus mi- nėjimas. Toliau šventė bus tęsiama pietumis Lietuvių Namuose. Bilietų galima gauti pas p. Langienę tel. 416 233-0511 arba pas parapijos pirmininką E. J. Steponą tel. 416 622-5896. E.J.St.

Lietuvių Namų žinios

– Sekmadienį, rugsėjo 15 d. po- pietėje dalyvavo 211 asmenų.

– Svečių knygoje pasirašė dr. Pe- tras Tulevičius, Rasa Sukevičiūtė, Vlada Aleksandravičienė iš Vil- niaus; Antanina Garmutė iš Kau- no; S. J. Sendžikas, J. J. Darūnaitis iš St. Catharines; Juozas Sodaitis iš Arvada, Colorado; J. Jonušienė iš Illinois, JAV. Pranešimus padarė ir su svečiais supažindino LN valdy- bos narė A. Dargytė-Byszkiewicz.

– LN valdybos posėdis – rugsėjo 25, trečiadienį, 7 v.v.

– Rugsėjo 22 d., 2.30 v.p.p. Vi- suomeninės veiklos komitetas ren- gia simpoziumą tema "Lietuva rin- kimų išvakarėse: Kas darytina to- liau?"

– Spalio 6, sekmadienį, 3 v.p.p. Vi- suomeninės veiklos komitetas ren- gia Literatūros ir muzikos popietę. Programoje poetė Violeta Palčinskaitė; dainuos Andriana Karkaitė ir Indrė Viskontaitė, akompanuos D. Radtke.

– A. A. Algirdo Jagėlos viene- rių metų mirties prisiminimui žmona Ada Jagėlienė, dukros Dana ir Laima "Tėviškės žibu- riams" aukovo \$100.

– Ona Senkuvienė, "TŽ" skai- tytoja bei rėmėja, pagerbdama a.a. Uršulę Paliulių ir a.a. Mariją Senkuvienę jų dešimties metų mirties sukakties proga, paaukovo "Tėviškės žiburiams" 200 dol. Abi velionės taip pat buvo "TŽ" skaitytojos. Leidėjai reiškia nuoširdžią padėką.

IEŠKOME padėjėjos prižiūrėti sergančius tėvus, gyvenančius šeimoje. Skambinkite tel. 905 844-7000 po 9 val. vakaro.

IŠNUOMOJAMAS vieno miega- mojo butas nuo spalio 1 d. Bloor-Kipling gatvių rajone. Geras susi- siekimas, netoli mokyklos, \$635 mėnesiui. Tel. 905 624-8238, ex. 241 (darbo), 416 233-3336 (namų).

IEŠKOME asmens trijų mėnesių kūdikio priežiūrai darbo dienomis. Valandos ir užmokestis pagal susi- tarimą. Nakvynė nėra galimybė, tačiau labai geras susisiekimas au- tobusu Mississaugoje. Skambinti tel. 905 607-3715.

IŠNUOMOJAMAS dviejų miega- mųjų butas daugiabučiam pastate "Estorada", 228 Galloway Road, Scarborough, Ont. Graži upelio dauba, susijungianti su sklypu, pa- togas susisiekimas ir apsipirkimas, patrauklus 5 aukštų geros kokybės 60 butų pastatas, dviejų erdvių miegamųjų butas, privatus balko- nas, požeminė autoakstė, šaldytu- vas, virimo krosnis. Skambinti: 416 287-0025 8 v.r. – 3 v.p.p. nuo pir- madienio iki penktadienio.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Praeitą sekmadienį, rugsėjo 15 per 10.15 v. Mišias giedojo To- ronto liutvių choras "Volungė", bendram giedojimui vadovavo In- drė Viskontaitė.

– Pakrikštyta Julija, Birutės (Kalinauskaitės) ir Broniaus Degu- čio dukrelė.

– Jaunimo/vaikų choras gied- dos kartą per mėnesį. Tą sekma- dienį, kai jis giedos, repeticija bus prieš Mišias, 9 v. r. Pirmas giedo- jimas bus rugsėjo 29 d. Daugiau in- formacijų galima gauti pas choro vedėją Dalią Viskontienę tel. 416 762-8098.

– Registruojami vaikučiai, 7 metų ir vyresni, Pirmos Komunijos pasiruošimo pamokoms, kurios prasidės lapkričio mėnesio pra- džio. Vaikučius Pirmajai Komunijai paruoš seselė Teresėlė ir Audra Karaitė.

– Parapijos tarybos labdaros sekcija, kuriai pirmininkauja dr. Ju- dita Čuplinskienė, vėl planuoja naudotų drabužių ir daiktų išpar- davimą parapijos salėse š.m. spalio 2-3 d. nuo 10 v.r. iki 8 v.v. Išpar- davime gautos lėšos eina tik šalpai Lietuvių ir kitur.

– Toronto arkivyskupijos vedu- sių diakonų ketverių metų kursų šį rudenį pradėjo lankyti dr. Kazimie- ras Ambrozaitis. Tikimės po ketve- rių metų pasveikinti pirmą vedusį liutvių diakoną Kanadoje.

– KLK moterų draugijos mūsų parapijos skyriaus susirinkimas įvyks spalio 6 d. po 11.30 Mišių pa- rodų salėje.

– Mišios sekmadienį, rugsėjo 22 d.: 8.15 v.r. už a.a. prel. Prana- Vaserį; 9.15 v.r. už a.a. Annie Sur- chak; 10.15 v.r. už a.a. Pijų Jurksai- tį, a.a. Stasį Juknevičių ir a.a. Vy- tautą Tamulaitį; 11.30 už parapiją.

– Toronto liutvių filatelistų ir numizmatų draugijos visu- otinis susirinkimas šaukiamas rugsėjo 29 d., 11.30 v.r. Prisikė- limo parapijoje, 1021 College St., Toronto, posėdžių kamba- ryje. Prašome narius ir norin- čius įstoti į filatelistų draugiją šiame susirinkime dalyvauti.

A. Laurinaitis, pirmininkas

Literatūros vakaras, ren- giamas Kanados liutvių dienų proga, įvyks spalio 11 d., 7 v.v. Prisikėlimo parapijos parodų salėje. Programoje – a.a. poeto dr. Henriko Nagio prisimini- mas, kalbės R. Sakalaitė-Jonai- tienė ir Vincas Piečaitis, bus deklamuojami jo eilėraščiai; didžiąją vakaro programos dalį paruoš aktorė rež. Elena Dau- guvietytė-Kudabienė; tai Ha- miltono liutvių teatro "Aukur- as" montažas "Lietuvos istori- jos praeities aidai", jungiantis prozos ir poezijos kūrinius A. Rūko, Maironio, K. Inčūros, J. Marcinkevičiaus, J. Griniaus, J. Jankaus, St. Lauciaus, V. My- kolaičio-Putino, B. Brazdžionio, J. Aisčio, A. Miškinio, H. Ra- dausko. Vakare su savo kūryba dalyvaus angliškai rašantis rašy- tojas Ant. Šileika paskaityda- mas savo naujojo romano "Buyingon Time" ištraukas, iš- verstas į liutvių kalbą. Vakara- rengia KLD rengimo komitetas. Įėjimas \$7 asmeniui.

"Tėviškės žiburių" bendra- darbė docentė Antanina Gar- mutė yra atvykusi iš Lietuvos, pakviesta jos artimųjų p.p. Sen- džikų, gyvenančių St. Cathari- nes, Ont. Ji aplankė "TŽ" re- daktaciją ir papasakojo savo pla- nus. Kanadoje ji būsimanti 6 sa- vaišes, stengdamasi išplatinti sa- vo parašytas knygas apie Sibiro tremtinius ir ypač Lietuvos par- tizanus. Naujaisiais jos knyga yra "Tėvo vasara". Seniau išleista jos knyga apie Sibiro tremtinius – "Ažuolų randai". Ją išleido "TŽ". Viešnia iš Lietuvos sek- madieniais lanko parapijas ir po pamaldų platina savo knygas. Anapilio parapijoje ji yra num- čiusi būti rugsėjo 29, sekmadie- nį. Ji ir toliau planuoja rašyti apie Lietuvos partizanus, pa- naudodama gyvų liudininkų at- siminimus.

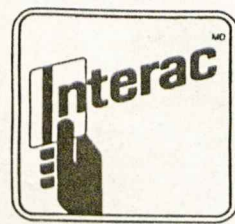
ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) dar- bus. Įrengiu pirtis (saunas). Skambinti Algiiui tel. 905 272-8323.

CANDLELIGHT CATERING Gaminamas maistas pokyliams, vestuvėms, mergvakariams, krikš- tymoms ir pusrėjimams. Parūpinam gėles. Skambinti tel. 416 622-9753 Joanai Bubulienėi.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ atlieka įvairiausius statybos-remonto darbus. Įvedame dujotiekius, oro ir van- dens šildymo sistemas, atliekame visus elektros bei vandentiekio dar- bus, nusauginame rūsius, den- giame stogus ir t. t. Garantuoja- me gerą darbo kokybę. Skambinti Alvydui tel. 905 848-9628 416 609-5108 (pager).

REIKALINGAS žmogus prižiūrėti namui, norintis gyventi kaime, gera- me name, tarp dviejų mažų miestelių. Teirautis tel. 519 426-1354.

CLEAN FOREVER. Valome kilis- mus, minkštus baldus ir automobi- lių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skam- binti bet kuriuo laiku tel. 503-1687.

Lietuvių kredito kooperatyvas PARAMA siūlo naują patarnavimą:

Interac

Su **Interac** kortele galima:

- elektroniniai pasiimti savo pinigus
- apmokėti už pirkinius ir paslaugas

Dėl papildomos informacijos prašome kreiptis į kooperatyvo raštinę.

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario, M6P 1A6 Tel: (416) 532-1149 Fax: (416) 532-5595

LIETUVOS KANKINIŲ ŠVENTĖ

Programoje:

3 v.p.p. Lietuvos kankinių šventės Mišios ir po jų vaišės Anapilio salėje.

Bilietai į vaišes gaunami sekmadieniais po Mišių Anapilyje ir pas R. Celejewska tel. 416 231-8832.

Maloniai kviečia visus dalyvauti – **Anapilio parapijos taryba**

Toronto liutvių jaunimo an- samblis "Gintaras" po atosto- jų pradės naują veiklos sezoną. Repeticijos prasidės rugsėjo 26, ketvirtadienį, 6.30 v.v. Anapily- je. Vaikai priimami nuo 8 metų amžiaus. Bus pradėta ruošti metiniam koncertui, kuris įvyks 1997 m. kovo 23, sekmadienį Etobicoke School of Arts patal- pose.

Studentų grupė su orkestru, pakviesi JAV liutvių bendruo- menės dalyvauti Los Angeles Lietuvių dienos iš Toronto išskrenda spalio 3 d., grįžta – spalio 7 d. Jie taip pat dalyvaus programoje Kanados liutvių dienos Toronte spalio 13, sekmadienį Anapilio salėje. K.

Kanados liutvių dienų koncertas įvyks spalio 13 d. 4 v.p.p. didžiojoje Anapilio salėje. Vietos numeruotos. Bilieto kai- na \$10 asmeniui. Bilietai jau platinami sekmadieniais parapi- jų salėse ir Lietuvių Namuose. Taip pat jų galima užsisakyti kreipiantis į K. Pajaujį tel. 416 621-5468. Inf.

Kanados liutvių dienoms yra rezervuoti kambariai ir lai- komi iki spalio 1 d. VALHAL- LA INN. \$79 už mažą butuką (viena dviguba lova ir viena iš- traukiama). Yra baseinas ir sau- na. Adresas: 1 VALHALLA INN Rd., Toronto. Kreiptis į Raimundą Valatką tel. 905 844-6437 po 6 v.v. (neskambinti į viešbutį).

Bilietai į Kanados liutvių dienų pokylį sparčiai platinami sekmadieniais parapijų salėse ir Lietuvių Namuose. Taipgi dėl jų galima kreiptis į V. Tasecką tel. 905 824-4461. Kaina \$30 as- meniui; vaikams iki 14 m. pusė kainos. KLD rengimo k-tas

Kanados liutvių muzieju- je, Anapilio sodyboje, rengiama nauja paroda: 19-to šimtmečio Vilniaus nuotraukos, atvežtos iš Lietuvos valstybinio muziejaus. Atidarymas rugsėjo 29 d. Žie- mos sezono metu muziejaus-archy- vo ir bibliotekos lankymo valandos vėl bus: sekm. 10.30 – 11 v.r. ir 12 – 8 v.p.p., pirm. 1 – 8 v.p.p. Taip pat galima muziejų – archyva aplankyti antradieniais ir trečiadieniais, prieš tai susi- tarus su vedėja tel. 905 366-8755. R.M.

IEŠKOME auklės, namų šeiminin- kės, susikalbančios angliškai, gy- venti kartu. Tel. 416 967-7284.

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ atlieka įvairiausius statybos-remonto darbus. Įvedame dujotiekius, oro ir van- dens šildymo sistemas, atliekame visus elektros bei vandentiekio dar- bus, nusauginame rūsius, den- giame stogus ir t. t. Garantuoja- me gerą darbo kokybę. Skambinti Alvydui tel. 905 848-9628 416 609-5108 (pager).

Lietuvių Namų Vytauto Didžiojo menėje 1996 m. rugsėjo 22, sekmadienį, 2.30 v.p.p. įvyks **simpoziumas** Tema: Lietuva rinkimų išvakarėse: Kas darytina toliau? Pranešėjai: inž. K. Astravas, prof. V. Samonis ir I. Lukoševičienė. Visus kviečia dalyvauti – Toronto LN Visuomeninės veiklos komitetas

1996 m. rugsėjo 29, sekmadienį, 4 v.p.p., Prisikėlimo parapijos salėje, Toronte, "Aukuras" vaidins 2-jų veiksmų komediją **"Susitikimas"** autorė Ksana Dauguvietytė (Šniukštienė) Antra dalis Klaipėdos dramos teatro aktoriai – Eglė Barauskaitė ir Darius Meškauskas vaidins ir skaitys ištraukas iš prozos ir poezijos kūrinių. Įėjimas \$10 asmeniui. Rengia "Aukuras"

Maloniai kviečiame dalyvauti Literatūros ir muzikos popietėje 1996 m. spalio 6, sekmadienį, 3 v.p.p., Lietuvių Namų Karaliaus Mindaugo menėje 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario. Programoje: poetė Violeta Palčinskaitė; muzikinės dalies atlikėjos – mūsų jaunos solistės Adriana Karkaitė ir Indrė Viskontaitė, akompaniatorė – D. Radtke. Po programos vaišės. Įėjimas \$10 asmeniui. Toronto Lietuvių Namų Visuomeninės veiklos komitetas

LABDAROS KAZINO

1573 Bloor St. West (Bloor - Dundas West)

Programoje: laimės ratas, kortų žaidimai (Blackjack, Hold'Em Poker),

Rugsėjo 18, trečiadienį, 12 v.p.p. iki 4 v.r. Rugsėjo 19, ketvirtadienį, 12 v.p.p. iki 4 v.r. Rugsėjo 20, penktadienį, 12 v.p.p. iki 4 v.r.

PELNAS – Toronto Lietuvių namams. Dėl stalų rezervacijos skambinti tel. 416 532-8217

Leidimo nr. P965737

REIKALINGAS žmogus prižiūrėti namui, norintis gyventi kaime, gera- me name, tarp dviejų mažų miestelių. Teirautis tel. 519 426-1354.

CLEAN FOREVER. Valome kilis- mus, minkštus baldus ir automobi- lių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skam- binti bet kuriuo laiku tel. 503-1687.

BANGA RENOVATIONS, namų re- monto bei pataisymų bendrovė, at- lieka įvairius staliaus, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimo, da- žymo darbus. Įrengia rūsius, vonios kambarius. Taiso smulkius vanden- tiekio bei elektros gedimus. Stato lauko verandas, tvoras. Garantuoja- mos prieinamos kainos ir darbo ko- kybė. Skambinti Robertui Melkiui, tel. 416 760-7181.

MONTREAL, QUE.

Rugsėjo 8-oji paminėta Aušros Vartų šventovėje pritaikytu klebo- no kun. Juozo Aranausko, SJ, pa- mokslu ir po atostogų grįžusios pa- rapijos choro atitinkamomis gies- mėmis. Mišios buvo aukojamos už Lietuvą, Lietuvos Kat. Bendriją ir Aušros Vartų parapiją. Šaliai pa- maldose dalyvavo organizatoriai su savo vėliavomis. Pamaldos baigtos Tautos himnu.

Tuoju po pamaldų Aušros Var- tų parapijos salėje Hamiltono "Au- kuras" pastatė "Petra Karmelį" pa- gal to paties vardo Žemaitės apys- ką. Režisavo Elena Dauguvietytė- Kudabienė. Nors vaidinimas ilgo- kas, bet niekam nenusbodo, ir visi žiūrovai sekė vaidinimą labai ati- džiai. Rengėjai turėjo kiek pasi- tempti, nes žiūrovų prisirinko daug daugiau negu buvo tikėtasi – apie 160. Neskaitant svečių iš Lietuvos, žiūrovų tarpe matėsi ir iš Otavos, specialiai atvažiavusių pažūrėti vaidinimo. Pabaigoje rengėjų vardu Arūnas Staškevičius dėkojo Hamil- tono aktoriams ir jų svečiams iš

Klaipėdos bei Niujorko, montrealiečiams, suteikiusiems nakvynes bei įvai- riems šio renginio talkininkams. Režisieri įteikta gėlių puokštė. Po to visi buvo pavaišinti Danos Urbonavičienės paruoštais pietumis.

Solistė Gina Čapkauskienė šią vasarą du kartus sėkmingai koncertavo pranciškonų vasarvietėje, Kennebunkpore, Me. rugpjūčio 16 d. atostogau- jantiems ateitininkams sendraugiams. Šio koncerto pusė susidėjo iš liutvių ir kita pusė – tarptautinių kompozitorių kūrinių. Akompanavo pianistas dr. Saulius Cibas. Rugpjūčio 20 d. su Angele Kiaušaitė ji dainavo vasarotojams daugiausia tarptautinius kūrinius. Joms akompanavo pianistas William Smiddy. Koncertai klausytojams patiko, nes solistės jau užprašytos atvykti ir kita sezona.

Montrelis liutuanistinė mokykla pradeda naujus mokslo metus rugsėjo 21 d. tose pačiose patalpose – Seselių namuose. Tėvai prašomi įvertinti šios mokyklos svarbą ir užregistruoti savo vaikus pas mokyklos vedėją Joaną Adamonytę, tel. 256-5355. B.S.

LITAS

Montrealio liutvių kredito unija

1475, rue De Seve, Montréal (Québec) H4E 2A8
Tel.: 766-5827 FAX: 766-1349

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai – Automobilai – Prekyba – Atsakomybė 3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 514 722-3545 FAX 514 722-3546
JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.
PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 514 256-5355
Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasitarkime be jokių įsipareigojimų.

XXXIV KANADOS LIETUVIŲ DIENOS TORONTE, 1996

Programa

PENKTADIENIS, spalio 11 d.

7 v.v. LITERATŪROS VAKARAS
• Prisimenant poetą **Henriką Nagį**
• Rašytojas **A. Šileika**
• "Istorijos aidai" – atlieka Hamiltono "Aukuras"
Prisikėlimo parapijos parodų salėje – \$7.
9 v.v. JAUNIMO SUSIPAŽINIMO VAKARAS – vyno ir alaus ragavimas, muzika, šokiai Prisikėlimo parapijos salėje – \$5.

ŠEŠTADIENIS, spalio 12 d.

9.30 v.r. MOKYTOJŲ SUVAŽIAVIMAS Prisikėlimo par. parodų salėje. SPORTAS
10 v.r. • Šaudymo varžybos Hamiltono medžiotojų ir žūklautojų Giedraičio klube
12 v.p.p. • Krepšinio varžybos: "Marčiulioniukai" prieš Kanados liutvių jaunųjų rinktinę, Loyola Catholic Secondary School, 3566 South Common Court, Mississauga.
11 v.r. TAUTODAILĖS INSTITUTO SUVAŽIAVIMAS Anapilio mažojoje parodų salėje 2-me aukšte.
2 v.p.p. DRAMOS POPIETĖ – "Audra giedroje", T. Rutkausko 3-jų veiksmų komedija. Atlieka Toronto dramos teatras "Aitvaras". Lietuvių Namų Karaliaus Mindaugo menėje – \$7.
TAUTODAILĖS IR MENO PARODŲ ATIDARYMAS

5 v.p.p. • Tautodailės
6 v.p.p. • Kanados liutvių dailininkų Anapilio parodų ir muziejaus salėse.
7 v.p.p. IŠKILMINGAS POKYLIS. Meninę programą atlieka pia- nistės Vitija Paulauskaitė ir Leokadija Paulauskaitė-Ka- novičienė. Šokiams groja orkestras "Gintaras" iš Čikagos. Šilta vakarienė su vynu. Anapilio didžiojoje salėje – \$30.

SEKMADIENIS, spalio 13 d. – MIŠIOS/PAMALDOS

9.30 v.r. • Evangelikų-liuteronų išganytojo šventovėje, 1691 Bloor St. West, Toronto.
10.15 v.r. • Prisikėlimo šventovėje
11 v.r. • Lietuvos kankinių šventovėje, Anapilyje.
12 v.p.p. KREPŠINIO VARŽYBOS. "Marčiulioniukai" prieš Toron- to "Aušros" jaunius Prisikėlimo parapijos salėje.
4 v.p.p. KONCERTAS. Dalyvauja: Hamiltono "Gyvataras" ir A.V. parapijos choras; Montrealio vyrų orkestras "Aitvaras" ir moterų kvintetas "Aušra"; Londono "Pašvaistė"; Toronto "Ginta- ras", "Aras", "Daina", "Angeliukai", "Volungė", Prisikėlimo ir Lietuvos kankinių parapijų chorai. Anapilio salėje – \$10.
8 v.v. LINKSMAVAKARIS-ATSISVEIKINIMAS. Gros Toronto "Kapela". Lietuvių Namų Karaliaus Mindaugo menėje – \$5.

ADRESAI • Anapilis, 2185 Stavebank Rd., Mississauga • Prisikėlimo pa- rapija, 1011 College St., Toronto • Lietuvių Namai, 1573 Bloor St. W., Toronto. PASTABOS • Jaunimui iki 14 m. amžiaus įėjimas į pokylį ir koncertą pusė kainos • Bilietai parduodami sekmadieniais po pamaldų parapijų salėse bei Lietuvių Namuose. Skambinti pokylio klausimais – (905) 824-4461, koncerto – (416) 621-5468 • Nakvynių reikalais skambinti R. Valadkai (905) 844-6437. (Kambariai rezervuoti papiginta kaina Valhalla Inn).